

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
TARIX VA MADANIY MEROS
FAKULTETI BUXORO TARIXI
KAFEDRASI

2021/22

60220400 - Arxeologiya bakalavriat dasturi uchun
QO'LLANMA

Hurmatli talabalar!

Buxoro davlat universitetining professor-o'qituvchilari va xodimlari 90 yillik tarixga ega ilm maskani talabasi bo'lganingiz bilan tabriklaydi. Sizga taqdim etilayotgan ushbu qo'llanmaning maqsadi siz qabul qilingan bakalavriat(magistratura) dasturining asosiy tafsilotlarini tushuntirishdir. Ushbu qo'llanmadagi ba'zi ma'lumotlar bir qarashda murakkab va qo'rqinchli bo'lib ko'rinishi mumkin, lekin siz Universitet va dastur haqida boshlang'ich bilimlarni egallaganingizdan keyin siz ushbu qo'llanmani juda foydali ekanligini tushunib yetasiz. Ushbu qo'llanma sizga dastur tuzilishi, baholash tartiblari, dasturga mas'ul shaxslar va boshqa muhim jihatlarini

tushunishga yordam beradi deb umid qilamiz. Ushbu qo'llanmaning nusxalarini universitet Axborot resurs markazidan topishingiz mumkin.

Tahsil olish jarayonidagi qiyinchiliklar sizning o'zingizdagi kuchli tomonlaringizni kashf qilish va ulardan foydalanish uchun noyob imkoniyatni taqdim etadi. Bu davr sizning xotirangizda iliq fikrlar bilan qoladi va bu yerda orttirgan ko'plab do'stlaringiz bir umr siz bilan qoladi deb umid qilaman.

Kursdagi tengdoshlaringiz turli xil bilimlarga, qobiliyatlarga, umid va intilishlarga ega ekanligini bilib olasiz. Umid qilamizki, siz dastur davomida kursdoshlaringiz bilan muloqot qilish orqali foydali hayotiy tajriba va bilimlarga ega bo'lasiz.

Ba'zilaringiz universitetni tugatgandan so'ng qiziqarli va yuqori maoshli ishga joylashishni maqsad qilgan bo'lsangiz, boshqalaringiz magistratura yoki tadqiqot darajasida o'qishni davom ettirishni xohlashingiz mumkin. Universitet sizga o'qish va shaxsiy rivojlanishingizda yordam berish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi, ammo o'qish va o'rganish uchun asosiy mas'uliyat sizning o'zingizda qoladi.

Biz sizni doimiy ravishda sinovdan o'tkazadigan va barcha qobiliyatlaringizni kash qiladigan akademik muhitni yaratishga intilamiz. Ezgu maqsadlaringizga erishishingiz uchun barchamiz - siz, o'qituvchilar va Universitet o'rtasida hamkorlikni yo'lga qo'yish juda muhimdir. Keling, maqsadimizga erishish va tahsil olish davringizni qiziqarli va qimmatli bilim va tajribaga boyitish uchun birgalikda harakat qilaylik.

O. X. Xamidov

Buxoro davlat universiteti rektori

MUNDARIJA

Umumiy ma'lumotlar

Universitet haqida	4
BuxDU dasturlari.....	7

Universitet xizmatlari

Talabalar turar joyi	10
Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi	11
Axborot resurs markazi	12
Korrupsiyaga qarshi kurash	12
Yoshlar ittifoqi	12
BuxDU xalqaro markazlari.....	13
Sport	13

O'quv yili jarayoni

Oquv jarayoni tashkiliy tuzilmasi	14
UNIWORK tizimidan ro'yxatdan o'tish tartibi	16
HEMIS tizimidan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar	16

Dastur tafsifi va fan platformalari

Dastur haqida	17
Fan platformalari	18

UNIVERSITET HAQIDA

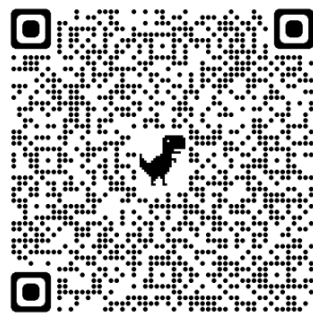
1922-yilda Buxoro Xalq Jumhuriyati qarori bilan Buxoro va Chorjo‘yda xalq maorifi instituti ochildi. Bu – zamonaviy oliy o‘quv yurti tashkil etish yo‘lidagi dastlabki harakat edi. F.Xo‘jayev va A.Fitrat shu institut negizida dorilfunun tashkil etish g‘oyasi bilan chiqdilar, ammo BXJning tugatilishi bilan bu g‘oya amalga oshmay qoldi. 1930-yilga kelib esa Buxoro pedagogika instituti ochildi. Dastlab uning kimyo-biologiya va tarix-ijtimoiyot singari ikki bo‘limida 45 talaba tahsil olgan. Institutning oyoqqa turishida A.Fitrat, Miyonbuzruk Solihov, Muso Saidjonov, B.Cho‘ponzoda, I.Kojin, F.Trudakov, P.Korolenko, N.Merkulovich, V.Abdullayev, G.Yusupov kabi olimlarning xizmatlari katta bo‘ldi. Ikkinchi jahon urushi yillarida bir qator o‘qituvchilar va 47 talaba ko‘ngillilar qatorida urushga ketdi. Bu murakkab davrda talabalarni o‘qishga ko‘proq jalb etish maqsadida Qarshi, G‘ijduvon va Shofirkonda filiallar ochildi. Hozirgi paytda mustaqil O‘zbekistonning yetakchi oliy o‘quv yurtlari darajasiga ko‘tarilgan Xorazm, Qarshi va Termiz davlat universitetlari ilk bor filial sifatida BuxDPI tarkibida ish boshlagan edi.

Institut 1992-yilda universitetga aylantirildi. O‘zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti I.A.Karimovning 1992-yil 28-fevraldagi Farmoniga asosan Buxoro pedagogika institutiga Universitet maqomi berilgach, imkoniyatlar yanada kengaydi.

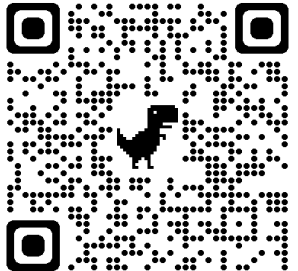
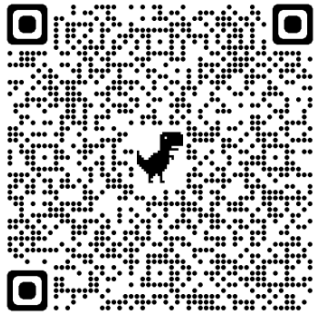
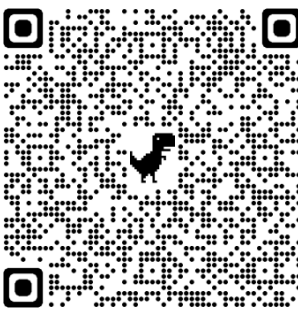
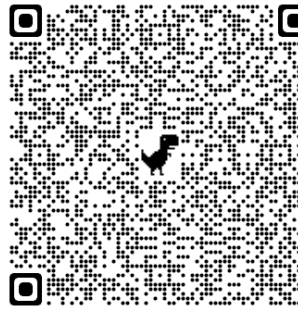
Ayni damda BuxDU respublika OTMlari orasida talabalar soni bo‘yicha 24336 nafar talaba bilan birinchi o‘rini egallab turibdi.

2021-yil 1-yavardan boshlab BuxDUga moliyaviy mustaqillik berildi.

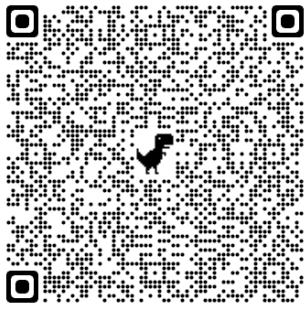
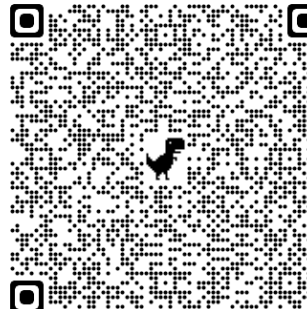
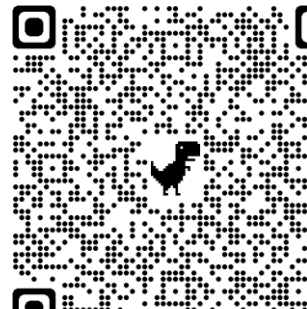

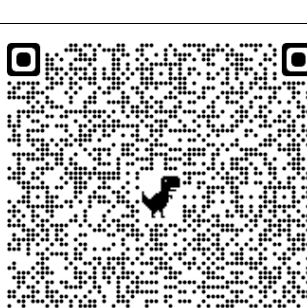
Buxoro davlat universiteti tarkibidagi mavjud fakultetlar va institut joylashuvi:

	Fakultet/ Institut nomi	Joylashgan o‘rni	Xaritada joylashuvi (QR kodni skanerlang)
1	Fizika-matematika fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
2	Axborot texnologiyalari fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	

3	Tabiiy fanlar fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Ikkinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
4	Filologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Filologiya fakulteti o'quv binosi (200122, Buxoro sh. Alpomish ko'chasi, 1-uy)	
5	Xorijiy tillar fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
6	Tarix va madaniy meros fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
7	Pedagogika fakulteti	Buxoro davlat universitetining Pedagogika fakulteti binosi	

8	Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti o'quv binosi	
9	Jismoniy madaniyat fakulteti	Buxoro davlat universitetining Jismoniy madaniyat fakulteti o'quv binosi	
10	Iqtisodiyot va turizm fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Ikkinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
11	Chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti o'quv binosi	
12	San'atshunoslik fakulteti	Buxoro davlat universitetining San'atshunoslik fakulteti o'quv binosi	

13	Agronomiya va biotexnologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Agronomiya va biotexnologiya fakulteti o'quv binosi	
14	Pedagogika instituti	Buxoro davlat universitetining pedagogika instituti binosi	

Universitet kontakt ma'lumotlari

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

Rasmiy sayt: <https://buxdu.uz>

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

Joylashuvi:

200117, Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy

BUXDU TA'LIM DASTURLARI

Ayni paytda universitetda 13 ta fakultet, 38 ta kafedra va maxsus sirtqi bo'limi hamda malaka oshirish markazi faoliyat ko'rsatmoqda. Universitetda 57 ta'lim yo'nalishi bo'yicha kunduzgi bakalavriat, 12 ta'lim yo'nalishi bo'yicha sirtqi bakalavriat, 11 ta'lim yo'nalishi bo'yicha kechki bakalavriat, 28 mutaxassislik bo'yicha magistratura dasturlari mavjud.

Kunduzgi bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

60230102 Filologiya va tillarni o'qitish: rus tili

60230112 Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili

60230113 Filologiya va tillarni o'qitish: nemis tili

60230114 Filologiya va tillarni o'qitish: fransuz tili

60230201 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: ingliz tili

60230202 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: nemis tili

60230203 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: fransuz tili

60220300 Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha)

60220300 Tarix (islom tarixi va manbashunosligi)

60220400 Arxeologiya

60540100 Matematika

60540200 Amaliy matematika

- 60510100 Biologiya (turlari bo'yicha)
60530900 Fizika
60531000 Mexanika va matematik modellashtirish
60530100 Kimyo (turlari bo'yicha)
60530400 Geografiya
60211400 Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik
60211500 Cholg'u ijrochiligi (turlari bo'yicha)
60210500 Rangtasvir: dastgohli
60210800 Amaliy san'at: badiiy kulolchilik
60212000 Madaniyat va san'at muassasalarini tashkil etish hamda boshqarish
60310900 Psixologiya (amaliy psixologiya)
60310900 Psixologiya (sport psixologiyasi)
60310900 Psixologiya (oilalar psixologiyasi)
60320100 Jurnalistika: bosma axborot vositalari jurnalistikasi
60320200 Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo'yicha)
60410800 Statistika (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60411700 Logistika (agrologistika)
60412400 Agrobiznes va investision faoliyat
60710200 Biotexnologiya (tarmoqlar bo'yicha)
60610100 Komp'yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo'nalishlar bo'yicha)
60610200 Axborot tizimlari va texnologiyalari (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
- 60710400 Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60810700 Agrokimyo va agrotuproqshunoslik
60811000 O'simliklarni himoya qilish (ekin turlari bo'yicha)
60811300 Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (mahsulotlar turlari bo'yicha)
60811800 Mevachilik va uzumchilik
60811900 Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilik
60812000 Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish
60920100 Ijtimoiy ish (oilalar va bolalar bilan ishlash)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010300 Sport faoliyati: kurash
61010302 Sport faoliyati: boks
61010303 Sport faoliyati: voleybol
61010313 Sport faoliyati: futbol
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010501 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: ingliz tili
61010502 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: nemis tili
61010503 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: fransuz tili
60610600 Dasturiy injiniring

Sirtqi bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

- 60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili
60540100 Matematika
60510100 Biologiya (turlari bo'yicha)
60530400 Geografiya
60310900 Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
- 60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010313 Sport faoliyati: futbol

Kechki bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili
60540200 Amaliy matematika
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60610600 Dasturiy injiniring
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010303 Sport faoliyati: voleybol

Magistratura ta'lim yo'nalishlari

70260502 Adabiyotshunoslik: o'zbek adabiyoti
70260502 Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti
70230502 Adabiyotshunoslik: rus adabiyoti
70230101 Lingvistika: o'zbek tili
70230101 Lingvistika: ingliz tili
70230101 Lingvistika: fransuz tili
70230101 Lingvistika: rus tili
70230201 Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)
70220301 Tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha)
70220303 Tarixshunoslik, manbashunoslik va tarixiy tadqiqot usullari (mamlakatlar bo'yicha)
70220401 Arxeologiya
70230301 Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik (tillar bo'yicha)
70230501 Etnografiya, etnologiya va antropologiya
70540101 Matematika (yo'nalishlar bo'yicha)
70540201 Amaliy matematika (sohalar bo'yicha)

70510101 Biologiya (fan yo'nalishi bo'yicha)
70530901 Fizika (yo'nalishlar bo'yicha)
70530904 Qayta tiklanuvchi energiya manbalari va barqaror atrof-muhit fizikasi
70530905 Yarim o'tkazgichlar fizikasi
70530101 Kimyo (fan yo'nalishi bo'yicha)
70530402 Geografiya (o'rganish ob'ekti bo'yicha)
70530701 Tuproqshunoslik (tadqiqot turi bo'yicha)
70310901 Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)
70310102 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
70610101 Komp'yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo'nalishlar bo'yicha)
70610204 Axborot tizimlari (tarmoqlar bo'yicha)
71010401 Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)
71010401 Turizm (ziyosat turizmi)

UNIVERSITET XIZMATLARI

Buxoro davlat universitetida talabalar o'zlarini qiynaydigan muammolariga oson yechim topishi, fan yuzasidan berilgan topshiriqlarni chuqur o'zlashtirishi, darsdan tashqari vaqtlarini qiziqarli va samarali tashkil qilishlari, ishtimoiy jihatdan faol bo'lishlari, sog'lom va malakali kadrlar bo'lib yetishishlarini ta'minlash maqsadida bir qator bo'lim va markazlari faoliyati yo'lga qo'yilgan:

- Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi;
- Axborot resurs markazi;
- Universitet markazlari;
- Yoshlar ittifoqi;
- Universitet matbuot xizmati;
- Sport inshootlari;
- Korrupsiyaga qarshi kurash.

TALABALAR TURAR JOYI

Buxoro Davlat universitetida 7 ta talabalar turar joyi binolari mavjud bo'lib, ularda jami 2048 ta o'rin talabalar yashashi uchun mo'ljallangan. 1-6- binolar sig'imi 275 o'rindan bo'lib, jami 1650 o'rindan, 7-bino sig'imi 398 o'rindan iborat. Nogiron talabalar uchun alohida har bir binoda 3 o'rinli xona ajratilgan.

TTJ binolarida jami 64 ta oshxonada mavjud bo'lib, 128 dona elektr plita va har bir oshxonada 1 donadan jami 64 dona muzlatgich o'rnatilgan. 8 ta kir yuvish xonasida 13 dona zamonaviy kir yuvish mashinalari o'rnatilgan. 12 ta dazmollash xonasida 72 dona dazmol mavjud. Binolarning har bir qavatida hojatxona va yuvinish xonasi (dush) tashkil etilgan va faoliyat olib bormoqda.

Talabalar turar joyi foyesida 10 ta zamonaviy kompyuter qo'yilgan va internet tarmog'iga ulangan. Binolarning har bir qavatida bittadan hamda fayelarda jami 30 ta televizor qo'yilgan. TTJ binolarining har bir qavatida ma'naviyat xonalari tashkil etilgan.

Qulayliklar:

- Kompyuter xonalari;
- Dars xonalari;
- Internet;
- Umumiy oshxonada;
- Umumiy yuvinish xonasi;
- Umumiy hojatxona;
- Dam olish xonasi.

Talabalar turar joyiga onlayn ariza berish:

<http://uniwork.buxdu.uz/yotoqxona.asp>

Joylashuvi: Bosh bino 1-qavat 124 xona

Ish vaqti: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- O'qish to'g'risida ma'lumotnoma olish;
- Diplom (duplikat) olish;
- To'lov shartnomasini olish;
- Harbiy bo'limdan ma'lumotnoma olish;
- Transkript olish;
- O'qishni ko'chirish haqida ma'lumotnoma olish;
- Akademik ta'til haqida ma'lumot olish;
- Talabalar safidan chetlashtirish ma'lumot olish;
- O'qishni tiklash haqida ma'lumot olish;
- Shaxsiy ma'lumotlarni o'zgartirish haqida so'rov jo'natish;
- Karyera markazi haqida ma'lumot olish;
- Ichki tartib qoidalar haqida ma'lumot olish;
- Universitetdagi mavjud kurs va markazlar haqida ma'lumot olish;
- Talabalar turar joyi haqida ma'lumot olish;
- UNIWORK platformasidan ro'yxatdan o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Shikoyat va takliflar jo'natish;
- Fakultetlar haqida ma'lumot olish;
- Ta'lim yo'nalishlari haqida ma'lumot olish;
- Guruhdan guruhga o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Talabalar almashinuvi haqida ma'lumot olish;
- O'quv shartnomasi (learning agreement) olish;
- "Credit recognition" olish;
- Fanlarga registratsiya qilish;
- Imtihonlarga appelyatsiya berish;
- Imtihonlarga sababli kirmaganlik to'g'risida ma'lumot jo'natish;
- Talabalaik guvohnomalarini olish;
- Yillik akademik calendar haqida ma'lumot olish;
- Darslar jadvali haqida ma'lumot olish;
- Yakuniy imtihonlar jadvali haqida ma'lumotlar olish;
- Baholash natijalari haqida ma'lumot olish (imtihon, kursishi natijalari va jarayonlari haqida);
- Stipendiyalar haqida ma'lumot olish;
- Ilmiy konferensiyalar haqida ma'lumot olish;
- Sertifikatlar olish;
- Akademik grantlar haqida ma'lumot olish;

Telefon: +99865-221-26-37

E-mail: buxduregister@buxdu.uz

buxduregister@gmail.com

AXBOROT RESURS MARKAZI

Joylashuvi: BuxDU asosiy kampus,

Ish vaqti: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- Kutubxona fondidagi kitoblarni talabalarga va o'qituvchilarga mutola qilsih uchun berish;
- Elektron kutubxona fondni yangilab borish;
- Talabalarga ta'limga tegishli kompyuter va internet xizmatlaridan foydalanishiga imkoniyat yaratib berish;
- Badiiy kechalar tashkil etish.

Buxoro davlat universitetining elektron kutubxonasi: <http://elib.buxdu.uz>

Telefon: +99865-221-29-14

E-mail: h.l.salixova@buxdu.uz

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH "KOMPLAENS-NAZORAT" TIZIMINI BOSHQARISH BO'LIMI

Buxoro davlat universitetining Korruptsiyaga qarshi kurashish "komplaens-nazorat" tizimini boshqarish bo'limi o'quv yili mobaynida, dars jarayonlarida, nazorat imtihonlarida yoki bitiruv malakaviy ishlarida pedagog-xodimlar va talabalar orasida ta'magirlik, poraxo'rlik va moddiy manfaatdorlik kabi holatlarning yuz berishini oldini olish asosiy vazifasi hisoblanadi. Yuqoridagiholatlarning birortasiga duch kelsangiz bo'limga murojaat qiling!

Telefon: +998883060666

E-mail: buxdu_korrupsiyagaqarshikurash@mail.ru

Telegram: @anti_corbot

t.me/BuxDu_KorrupsiyagaQarshiKurash

BUXDU YOSHLAR ITTIFOQI

Buxoro davlat universiteti Yoshlar ittifoqi quyidagi vazifalarni bajaradi:

Iqtidorli, faol, intiluvchan talabalarni har taraflama qo'llab-quvvatlash va ularning istedodlarini ro'yobga chiqarish

Talabalarining darsdan bo'sh vaqtlarini samarali tashkil etishda ko'maklashish, to'garaklar tashkil etish.

BUXDU XALQARO MARKAZLARI

JICA markazi: Yaponiyaning JICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi yapon tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat

KOICA markazi: Koreyaning KOICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi koreys tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat 323-xona

SPORT

Universitet talabalarining sport bilan shug'ullanib jismonan sog'lom bo'lishi uchun universitet hududida bir qator qulayliklar yaratilgan. Gimnastika va badiiy gimnastikaga ixtisoslashtirilgan 24x12 metrli, sport o'yinlari (mini futbol, voleybol, qo'l to'pi, basketbol) sport turlariga ixtisoslashtirilgan 36x18 metrli, yakkakurash turlariga ixtisoslashgan 45x25 metrli kurash zali, 24x12 metrli boks sport zallari mavjud. Talabalar ta'lim olishida usti yopiq sport inshootlaridan tashqari 2 ta 40x20 metrli kichik, 1 ta 110x90 metrli katta futbol maydoni, 400 metrli yangi atletika yo'lagi, uzunlikka sakrash, yado, granata uloqtirish sektorlari, 1 ta voleybol, 2 ta basketbol va katta tennis maydonlari talabalarimizga ta'lim yo'nalishi bo'yicha bilimlarini boyitishga xizmat qilmoqda.

O'QUV JARAYONINING TASHKILY TUZILMASI

Buxoro davlat universitetida bakalavr ta'lim dasturlari 3 yil yoki 4 yil, magistratura dasturlari 2 yilni tashkil etadi. Buxoro davlat universiteti 2019/2020 o'quv yilidan boshlab kredit-modul tizimida o'qishni tashkil qilib kelmoqda. O'quv jarayonida turli xil xato va kamchiliklarni oldini olish maqsadida talabalardan kredit-modul tizimi to'g'risida bir qator ma'lumotlar bilan tanishib chiqishlari shart.

Kredit-modul tizimida 1 kredit o'rtacha 25 — 30 akademik soatlik o'quv yuklamasiga teng. Ya'ni talaba muayyan fandan tegishli kreditlarni to'plashi uchun ma'lum miqdordagi o'quv yuklamasini o'zlashtirishi zarur. O'quv yuklamasi bakalavriatda — 40 — 50% auditoriya soati, 50 — 60% mustaqil ish soatiga, magistraturada — 30% — 40% auditoriya soati, 60-70% mustaqil ish soatiga (malakaviy amaliyot va bitiruv malakaviy ishlari bundan mustasno) bo'linadi.

Bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklarida talaba odatda bir semestrda 30 kredit, bir o'quv yilida 60 kredit to'plashi belgilanadi. Semestr davomida talaba tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan kreditlar hajmi o'quv rejasida ko'rsatilgan majburiy va tanlov fanlarini o'z ichiga oladi. Talaba o'zining shaxsiy ta'lim trayektoriyasini shakllantirishda har bir semestr uchun 30 kredit hajmidagi fanlarni o'zlashtirishni nazarda tutishi, ular tarkibida namunaviy o'quv rejasidagi majburiy fanlar bo'lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi. Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

O'quv yili davomiyligi 36 haftagacha bo'lib, shundan 30 haftasi akademik davrga, 2 haftasi fanlarni tanlash uchun ro'yxatdan o'tishga, 4 haftasi attestatsiyalarga ajratiladi.

Ta'lim oluvchini kursdan kursga o'tkazish uning GPA qiymatini hisobga olgan holda amalga oshiriladi. BuxDUda talabalarni kursdan kursga o'tkazishda GPA ko'rsatkichini 2.8 etib belgilangan. GPA o'tish ballini to'play olmagan talaba qayta o'qish uchun tegishli kursda qoldiriladi. Semestr va o'quv yili yakuni natijalari bo'yicha akademik qarzdorligi bor ta'lim oluvchilar o'qishdan chetlashtirilmaydi. Kursdan kursga qolgan talabalar faqat qarzdor bo'lgan fanlarni o'zlashtirib ularga mos ravishda shartnoma mablag'larini to'laydi. Shartnoma asosida bir kursda qayta o'qish soni chegaralanmaydi. Jami ta'lim olish muddati bakalavriat uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 8 yilgacha, magistratura uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 4 yilgacha deb belgilangan.

Asosiy tushunchalar izohi:

GPA (Grade Point Average) — ta'lim oluvchining dastur bo'yicha o'zlashtirgan ballari o'rtacha qiymati.

akademik mobillik — oliy ta'lim muassasasi talabalarining muayyan vaqt mobaynida respublika hududidagi yoki chet eldagi boshqa bir oliy ta'lim muassasasiga o'qish maqsadida borishi;

mobillik dasturi — ikki yoki undan ortiq oliy ta'lim muassasasi o'rtasida o'zaro ta'lim to'g'risidagi kelishuv asosida tashkil etilgan akademik mobillik dasturi;

kredit — ta'lim olish natijalariga ko'ra talaba tomonidan muayyan fan bo'yicha o'zlashtirilgan o'quv yuklamasining o'lchov birligi. Kreditlar qoidaga muvofiq butun, kasr sonlarda ifodalanishi mumkin;

oliy ta'lim muassasasi — belgilangan miqdordagi kreditlarni tan olishni hisobga olgan holda ta'lim va malaka to'g'risidagi hujjat beruvchi muassasa;

kreditlarni berish — malaka yoki uning alohida qismlariga qo'yilgan talablarga muvofiq erishilgan ta'lim olish natijalariga ko'ra talaba yoki boshqa ta'lim oluvchilarga kreditlarni rasmiy taqdim etish jarayoni;

kreditlarni ko‘chirish — talabalarning akademik mobilligini ta‘minlash maqsadida bir oliy ta‘lim muassasasi ta‘lim dasturi bo‘yicha olingan kreditlarni boshqa oliy ta‘lim muassasasiga ko‘chirish va tan olish;

kredit to‘plash — ta‘lim elementlarini o‘zlashtirish va boshqa yutuqlarga erishish natijasida taqdim etiladigan kredit birliklarini to‘plash;

talabaning shaxsiy ta‘lim trayektoriyasi — talaba tomonidan tanlangan hamda unga ketma-ketlikda bilimlar to‘plash va xohlagan kompetensiyalar yig‘indisiga ega bo‘lish imkoniyatini beradigan yo‘nalish (marshrut). Ta‘lim trayektoriyasi institutsional hujjatlar va yo‘riqnomalar yordamida tuzilishi hamda turli ta‘lim trayektoriyalari natijada bir xil malaka olishga olib kelishi mumkin;

ta‘lim dasturi — bakalavriat ta‘lim yo‘nalishi yoki magistratura mutaxassisligi bo‘yicha o‘quv jarayonini amalga oshirishga mo‘ljallangan ta‘limning asosiy xususiyatlari (hajmi, mazmuni, rejalashtirilgan natijalar), tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlar, fan dasturlariga quyilgan umumiy talablar, shuningdek, ta‘limni tashkil etish va amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan axborot-resurs va o‘quv-metodik ko‘rsatmalar majmui;

ta‘lim natijalari — talaba tomonidan o‘zlashtirilgan va baho bilan tasdiqlangan malaka darajasini aks ettiradigan, ta‘lim jarayonini muvaffaqiyatli tugallagach talaba o‘zlashtirgan ko‘nikmalar va ularni amalda bajarish qobiliyatining tavsifi;

o‘qish yuklamasi — talaba tomonidan o‘quv faoliyatining barcha turlari — ma‘ruza, amaliy mashg‘ulot, seminar, laboratoriya ishi, kurs loyihasi (ishi), amaliyot va mustaqil ishni amalga oshirish asosida kutilgan o‘quv natijalariga erishish uchun zarur bo‘lgan soatlar hajmi;

ro‘yxatga olish xizmati — ta‘lim jarayonini boshqarish axborot tizimlari va dasturiy mahsulotlardan foydalanib professor-o‘qituvchilar, xodimlar va talabalar bo‘yicha ta‘lim jarayoniga oid ma‘lumotlar bazasini shakllantirishni, shuningdek, talabalarning barcha o‘quv natijalarini ro‘yxatga olish, bilimni nazorat qilish hamda ularning akademik reytingini hisoblashning barcha turlarini tashkil etishni nazarda tutuvchi xizmatlar;

ta‘lim elementlari — ta‘lim dasturining bir qismi bo‘lib, ta‘lim olish natijalariga erishish va ta‘lim dasturida ko‘rsatilgan bilimlarni o‘zlashtirishga ko‘maklashuvchi o‘qitish turi;

transkript — ta‘lim olishning tegishli davrida o‘zlashtirilgan kreditlar va baholarning harf va raqamlardagi ifodasi ko‘rsatib o‘tilgan fanlar ro‘yxatini o‘z ichiga olgan belgilangan shakldagi hujjat.

UNIWORK TIZIMI

UNIWORK tizimi Buxoro davlat universiteti xodimlari, talabalari, abituriyentlar va fuqarolarga universitet xizmatlarini onlayn tarzda amalga oshiruvchi platforma bo'lib unda talabalar shaxsiy hujjatlar jildi, talabaning shaxsiy ta'lim trayektoriyasini shakllantirish, to'lov kontraktidan qarzdorlikni aniqlash, dars jadvalini kuzatish, fanlardan test nazoratlarini topshirish va boshqa interaktiv xizmatlarni ko'rsatishga mo'ljallangan platforma hisoblanadi.

Platformaga o'tish linki: <http://uniwork.buxdu.uz/>

UNIWORK tizimidan ro'yxatdan o'tish uchun video qo'llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=WeA-54rPgOM>

HEMIS TIZIMI

HEMIS axborot tizimi oliy ta'lim muassasalarining asosiy faoliyatlarini avtomatlashtirish hisobiga ma'muriy xodimlar, professor-o'qituvchilar va talabalarga elektron ta'lim xizmatlarini taqdim etadi. Axborot tizimi oliy ta'lim muassasalari bilan Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi o'rtasida axborot ko'prigi vazifasini o'taydi hamda oliy ta'lim muassasalaridan olinadigan turli xil ma'lumotlar sonini keskin kamaytirish, ularning qog'oz shaklidan voz kechish va boshqaruv tizimini raqamlashtirishga xizmat qiladi.

Platformaga o'tish linki: <https://student.buxdu.uz/tg/dashboard/login>

HEMIS tizimidan foydalanish haqida video qo'llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=2CWjW9mWGUc>

60220400 -ARXELOGIYA BAKALAVRIAT TA'LIM YO'NALISHINING UMUMIY TAVSIFI

Ta'lim shakllari: kundizgi

Ta'lim tillari: o'zbek

Dastur davomiyligi: 4 yil

Beriladigan daraja: bakalavr

Dastur nomi

Arxeologiya

Dastur Kod

60220400

60220400 - Arxeologiya ta'lim yo'nalishi ta'lim oluvchi bir semestrda 30 kredit, bir o'quv yilida 60 kredit to'plashi zarur. O'qish muddati 4 yil bo'lib, talaba dastur yakunlangangunga qadar 240 kredit to'lashi kerak. Talaba uchun bir ECTS kreditning soatlardagi miqdori 30 akademik soatni tashkil etib, talabaning bir yillik o'quv yuklamasi 1800 akademik soatdan iborat bo'ladi. Shundan – 40% auditoriya soati, 60% mustaqil ta'lim soatiga bo'linadi. Semestr davomida talaba tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan kreditlar hajmi fanlar katalogida ko'rsatilgan majburiy va tanlov fanlarini o'z ichiga oladi.

60220400 - Arxeologiya ta'lim yo'nalishi – Arxeologiya ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning dasturi asosida amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashg'ulotlarini to'liq o'zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffaqiyatli o'tgan shaxsga «bakalavr» malakasi (darajasi) hamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

60220400 – Arxeologiya bakalavriat ta'lim yo'nalishi - maktabgacha ta'lim muassasalari, umumiy o'rta ta'lim maktablari, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari uchun bakalavriat ta'lim yo'nalishi bo'yicha pedagogik kadr jarayonida foydalaniladigan fanlar, pedagogik faoliyat vositalari, usullari, metodlari;

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi hamda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlarida hamda mustaqil tadqiqotchi sifatida ilmiy-pedagogik tadqiqot ishlari bilan shug'ullanish;

ommaviy axborot vositalari, davlat boshqaruvi organlari, boshqa davlat va nodavlat muassasalarida kasbiy faoliyat yuritish kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

FANLAR KATALOGI

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Inson evolyutsiyasi va old tarix		
Fan kodi: IYTB1110	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 610	davomiyligi: 1-2 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 300	Email: shakinoza.27@gmail.com	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari) : Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Prerekvizitlar: Arxeologiya uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: talabalarga Inson evolyusiyasi va old tarix fanining umumiy tavsifi, davrlashtirish va xronologiya, odamning keyingi tarixiy rivojlanish bosqichida ong, nutqning paydo bo'lishi bilan fan, texnika, madaniyat, axborotlarni o'zlashtira borish, ularni tabiiy tanlanish nazoratidan chiqishga, jamiyatga bog'lik bo'lishiga olib kelgan xodisalar haqida chuqur bilim berish		

Fanning maqsadi: Inson evolyusiyasi va old tarix fanining predmeti va vazifalari to'g'risida talabalarga umumiy tushuncha berish. Antropologik, arxeologik manbalar, yodgorliklar, antropogenez nazariyalarini o'rganishda ilmiy jihatdan yondashish. Antropologik davrlashtirish va xronologiya, antropogenez fanining rivojlanish tarixi, tadqiqot ko'lamining o'sishi, uning bosqichlari, antropogenezning zamonaviy bosqichiga oid bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

Fan bo'yicha talabaning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi:

- insonning vujudga kelishi, kadimgi davr flora va fauna dunyosi, antropogenez bosqichlari xakida **mustasil mushohada yurita olish;**

- arxeologik, paleoantropologik, antropogenez va tarixiy-madaniy jarayonlarni urganishdagi **ahamiyati va mohiyatini tushunish;**

- inson evolyusiyasi va old tarix fanining maksad va vazifalari, dastlabki insoniyat vakillarining Janubiy va Sharkiy Afrikada xayvonot dunyosidan ajralishi va shakllanishi muammolari. Olduvev darasidan topilgan arxeologik va paleoantropologik topilmalari. Insoniyat vakillarining Yevrosiyo materigiga tarkalish jarayoni. Uning ekologik va ibtidoiy madaniyatga ta'siri. Yevrosiyo hududidagi oxirgi ixtirolar, xronologiya muammolari.

- avstrolopiteklar, parantropolar va xomolar evolyusiyasining uziga xos xususiyatlarini e'tiborga olgan xolda tarixiy, ijtimoiy-goyaviy jarayonlarining taxliliy tamoyillari, zamonaviy davrda antropogenezning Vatanimiz tarixini o'rganish haqida **tasavvurga ega bulish.**

- arxeologik, paleoantropologik, antropogenez va tarixiy-madaniy jarayonlarni urganishdagi **ahamiyati va mohiyatini tushunish;**

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Kirish. Inson evolyusiyasi va old tarix fanining predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifalari	10	10	30
2	Odam va uning ajdodlarining hayvonot dunyosidagi o'rni	10	10	30
3	Gominidlar evolyusiyasining ilk bosqichi. <u>Avstrolopiteklar</u> .	10	10	30
4	Eng qadimgi odamlarning vujudga kelishi (<u>Homo</u>).	10	10	30
5	Zamonaviy qiyofadagi odamning vujudga kelishi va antropogenez jarayoning tugallanishi (<u>Homo sapiens</u>).	10	10	30
6	Odamning vujudga kelishining ijtimoiy aspektlari.	10	10	30
Jami		60	60	180

Asosiy adabiyotlar

1. Roger Lewin and Robert A. Evolution the human story, Principles of Human Evolution. Great Britain, 2011, oley, 2nd ed., Blackwell, 2004
2. Coward F, Hosfield R, Pope M. Settlement, Society and Cognition in Human Evolution. Cambridge: Cambridge University Press. 2015
3. Renfrew C, Bahn P. The Cambridge World Prehistory. Cambridge: Cambridge University Press. 2014
4. Burkitt, M. C. Prehistory. Cambridge: Cambridge University Press. 2012

Qo'shimcha adabiyotlar

5. Alekseyev V.P., Pershis. A.I. Istoriya pervobitnogo obshchestva, -M, "Astrel" 2007.
6. Alekseyev V.P., Pershis A.I. Istoriya pervobitnogo obshchestva. M., Visshaya shkola, 2001g.
7. Kabirov A. Ibtidoiy jamiyat tarixi. (Ma'ruza matni). -T. 2005.
8. Bobobekov A.D. Ibtidoiy jamiyat oldtarix. (O'quv-uslubiy majmua). -T. 2012.
9. Vishnyaskiy L.B. Vvedeniye v preistoriyu. Problemi antropogenez i stanovleniya kulturi: - Kishinev: Visshaya Antropologicheskaya Shkola, 2005
10. Drobishevskiy S.V. Predshestvenniki. Predki? Chast I. Avstralopiteki. Chast II. "Ranniye Homo". Moskva-Chita: 2002
11. Drobishevskiy S.V. Predshestvenniki. Predki? Chast III. Arxantropi. Chast IV. Gominidi, perexodniye ot arxantropov k paleoantropam. M. 2004
12. Drobishevskiy, S. V. - Predshestvenniki. Predki. Chast V. Paleoantropi. M., 2006
13. Butovskaya M. L., Faynberg L. A. U istokov chelovecheskogo obshchestva. M., 1993.
14. Voznikoveniye cheloveka. M., 1977-79. T. 1-5.
15. Djoxanson D., Idi M. Lyusi: Istoki roda chelovecheskogo. M., 1984.
16. Xrisanfova Ye. N., Perevozchikov I. V. Antropologiya. M., 1999.

17. Linden Yu. Obezъyani, chelovek i yazik. M., 1981.
18. Fridman E. P. Primati. M., 1979.

Internet saytlari.

19. <http://bookz.com.ua>
20. <http://lib.com.ua>
21. <http://www.computerbooks.ru>
22. <http://zipsites.ru>
23. <http://hronos.km.ru/proekty/mgu/index.html>
24. <http://antropogenez.ru>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00 – 12.00	207
2.	Shanba	10.00 – 12.00	208

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Geoarxeologiya		
Fan kodi: GEAB1105	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 5	davomiyligi: 1 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Ravshanov O'ktamali		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 150	Email: shakinoza.27@gmail.com	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari) : Ravshanov O'ktamali		
Prerekvizitlar: Arxeologiya uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: Geoarxeologiya fani arxeologik tadqiqotlar o'tkazish masalasi, talabalarga umumiy tushuncha berish, fanning rivojlanish tarixi, tadqiqot ko'lamining o'sishi, uning bosqichlari, to'rtlamchi davr manbalari va ularning madaniy-tarixiy jarayonlarni o'rganishdagi ahamiyati, xronologiya va davrlashtirish, geologik tuzilmalar va kontinental yotqiziqlar bilan bog'liqligini topish, geologik tuzilmalari haqida		

Fanning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad - Geoarxeologiya fanining predmeti va maqsadi to'g'risida talabalarga umumiy tushuncha berish, fanning rivojlanish tarixi, tadqiqot ko'lamining o'sishi, uning bosqichlari, to'rtlamchi davr manbalari va ularning madaniy-tarixiy jarayonlarni o'rganishdagi ahamiyati, xronologiya va davrlashtirish, geologik tuzilmalar va kontinental yotqiziqlar bilan bog'liqligini topish, relyefning tarixiy rivojlanishini aniqlash, relyefning amaliy ahamiyatini belgilash, uning davriy rivojlanishini bashoratlash, geologik tuzilmalari haqida bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

«Gеоarхеолоgiya» o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- Geoarxeologiya fanining maqsad va vazifalari, moddiy va ma'naviy madaniyat, xo'jalik xususiyatlar, etno-madaniy jarayonlar, g'oyaviy qarashlar masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni *bilishi* kerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. Moddiy manbalarnin va ilmiy adabiyotlar ma'lumotlarni, mustaqil tahlil qilish va tadqiq qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi* kerak;
- muzey eksponatlari, arxeologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari fondlari materiallaridan foydalanish *malakalariga ega bo'lish* kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Kirish. Fanning maqsadi va	2	2	6
2	vazifalari	2	2	6
3	Yotqiziqqlar	2	2	6
4	Yotqiziqqlar	2	2	6
5	Stratigrafiya	2	2	6
6	Tuproq va uning hosil bo'lishi	2	2	6
7	Gidrologik tizimlar I: tepalik yon	2	2	6
8	bag'irlar va qiyalikdagi yotqiziqqlar	2	2	6
9	Gidrologik tizimlar II: daryolar va	2	2	6
10	ko'llar	2	2	6
11	Eol yotqiziqqlar va geoarxeologik	2	2	6
12	sharoitlar	2	2	6
13	Eol yotqiziqqlar va geoarxeologik	2	2	6
14	sharoitlar	2	2	6
15	Okean va dengiz sohillarining	2	2	6
Jami		30	30	90

Asosiy adabiyotlar

2. Roger Lewin and Robert A. Evolution the human story, Principles of Human Evolution. Great Britain, 2011, oley, 2nd ed., Blackwell, 2004
1. Coward F, Hosfield R, Pope M. Settlement, Society and Cognition in Human Evolution. Cambridge: Cambridge University Press. 2015
2. Renfrew C, Bahn P. The Cambridge World Prehistory. . Cambridge: Cambridge University Press. 2014
3. Burkitt, M. C. Prehistory. Cambridge: Cambridge University Press. 2012

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Alekseyev V.P., Pershis. A.I Istoriya pervobitnogo obshchestva, -M, "Astrel" 2007.
5. Alekseyev V.P., Pershis A.I. Istoriya pervobitnogo obshchestva. M., Visshaya shkola, 2001g.

6. Kabirov A. Ibtidoyi jamiyat tarixi. (Ma'ruza matni). –T. 2005.
7. Bobobekov A.D. Ibtidoyi jamiyat oldtarix. (O'quv-uslubiy majmua). –T. 2012.
8. Vishnyaskiy L.B. Vvedeniye v preistoriyu. Problemi antropogenez i stanovleniya kulturi: - Kishinev: Visshaya Antropologicheskaya Shkola, 2005
9. Drobishevskiy S.V. Predshestvenniki. Predki? Chast I. Avstralopiteki. Chast II. "Ranniye Homo". Moskva-Chita: 2002
10. Drobishevskiy S.V. Predshestvenniki. Predki? Chast III. Arxantropi. Chast IV. Gominidi, perexodniye ot arxantropov k paleoantropam. M. 2004
11. Drobishevskiy, S. V. - Predshestvenniki. Predki. ChastV. Paleoantropi. M., 2006
12. Butovskaya M. L., Faynberg L. A. U istokov chelovecheskogo obshchestva. M., 1993.
13. Voznikoveniye cheloveka. M., 1977-79. T. 1-5.
14. Djoxanson D., Idi M. Lyusi: Istoki roda chelovecheskogo. M., 1984.
15. Xrisanfova Ye. N., Perevozchikov I. V. Antropologiya. M., 1999.
16. Linden Yu. Obez'yani, chelovek i yazik. M., 1981.
17. Fridman E. P. Primati. M., 1979.

Internet saytlari.

18. <http://bookz.com.ua>
19. <http://lib.com.ua>
20. <http://www.computerbooks.ru>
21. <http://zipsites.ru>
22. <http://hronos.km.ru/proekty/mgu/index.html>
23. <http://antropogenez.ru>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	10.00 – 12.00	207
2.	Juma	10.00 – 12.00	207

Baholash:

	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Nazorat soni	I	II	I	I	100
Ajratilgan ball	15	15	20	50	
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: O'zbekiston tarixi		
Fan kodi: UZTB1112	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 12	davomiyligi: 1-2 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Sharopov D.R.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 360	Email: garangshoh@gmail.com	
Fan seminar: Sharopov D.R.		
Prerekvizitlar: Arxeologiya uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
<i>Fanning qisqacha bayoni:</i> tarixning davlat va jamiyat taraqqiyoti natijasi ekanligi, jamiyat rivojlanishida davlatchilikning muhim voqea hisoblanishi, tarixning keyingi taraqqiyoti bosqichida fuqarolik jamiyatning paydo bo'lishi bilan fan, texnika, madaniyat, axborotlar o'zlashtira borish, ularni jamiyatga bog'lik bo'lgan hodisalarni ko'rsatishdir.		

Fanning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad – tarixning davlat va jamiyat taraqqiyoti natijasi ekanligi, jamiyat rivojlanishida davlatchilikning muhim voqea hisoblanishi, tarixning keyingi taraqqiyoti bosqichida fuqarolik jamiyatning paydo bo'lishi bilan fan, texnika, madaniyat, axborotlar o'zlashtira borish, ularni jamiyatga bog'lik bo'lgan hodisalarni ko'rsatishdir. Fanning vazifasi – jamiyat va davlatchilik taraqqiyotidagi uyg'unlik farqlarini ajratish, tarix fanidagi yangi nazariyalarni tahlil etish, tarixning harakatlantiruvchi omillarini talabalarga ko'rsatib berish, tarix fanining asosiy yo'nalishlarini tahlil va tadqiq qilish malakasini hosil qilish, davlat va jamiyat taraqqiyotning rivojlanish omillarini tahlil qilishda tarix fanining o'rnini tushuntirishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

«O'zbekiston tarixi» o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- O'zbekiston tarixi fanining maqsad va vazifalari, moddiy va ma'naviy madaniyat, xo'jalik xususiyatlar, etno-madaniy jarayonlar, g'oyaviy qarashlar masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni *bilishi* kerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. Moddiy manbalarnin va ilmiy adabiyotlar ma'lumotlarni, mustaqil tahlil qilish va tadqiq qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi* kerak;
- O'zbekiston tarixi, qadimgi, o'rta asrlar va yangi davri haqidagi *malakalariga ega bo'lish* kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi

ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Kirish. O'zbekiston tarixi fanining maqsad va vazifalari. Yangi milliy metodologiya. Tarix fani yuksalishi. Ibtidoiy jamoa davri tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi	2	2	2
2	O'rta Osiyoda ibtidoiy davr tarixining tarixiy bosqichlari.	2	2	4
3	Ibtidoiy jamoa davrining tabiiy shart-sharoitlari.	2	2	4
4	Must'e davrining xususiyatlari.	2	2	4
5	Ibtidoiy odamlar guruhi va antropogenez jarayoni.	2	2	6
6	Mezolit va neolit davrida O'rta Osiyo	2	2	2
7	Eneolit, bronza va ilk temir davrida O'rta Osiyo	2	2	4
8	O'rta Osiyo hududida dastlabki diniy tushunchalarning shakllanishi. Zardushtiylilik dini va e'tiqodi. Qonun-qoidalari	2	2	6
9	«Avesto» - O'zbekiston tarixi bo'yicha muhim manba. Unda davlatchilik g'oyalari	2	2	2
10	O'rta Osiyodagi ilk davlat uyushmalari	2	2	4
11	Qadimgi Xorazm, Baqtriya va So'g'diyona davlatlari (2 soat)	2	2	6
12	O'rta Osiyo xalqlarining chet el bosqinchilariga qarshi kurashi. (mil.aval. VI-IV asrlar)	2	2	2
13	Salavkiylar davrida O'rta Osiyo Yunon-Baqtriya podsholigi va Parfiya davlati	2	2	8
14	Qang', Dovon, Xorazm	2	2	6
15	Kushon davlati	2	2	2
Jami	30	30	30	60

Adabiyotlar

1. O'zbekiston tarixi. Oliy o'quv yurtlarining tarix fakulteti talabalari uchun darslik / Mas'ul muharrir A.S.Sagdullayev. – Toshkent, 2019.
2. Noveyshaya istoriya Uzbekistana. – Tashkent. Adabiyot uchqunlari, 2018.-S.512.
3. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida. – Toshkent, O'zbekiston, 2017.
4. O'zbekistonning yangi tarixi. 1, 2, 3-kitoblar. –Toshkent.: Sharq, 2000.
5. O'zbekiston tarixi (1917-1991 yillar). 1-2-tom. Mas'ul muharrirlar: R. Abdullaev, Q. Rajabov, M. Rahimov. –Toshkent: O'zbekiston, 2019.
6. Ziyoev X. O'zbekistonning mustaqillik uchun kurashlari tarixidan. – Toshkent, 2000.
7. Eshov B.J., Odilov A.A. O'zbekiston tarixi. I - II– jild. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2014.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T.1. –Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq. T.: «O'zbekiston» 2016.
5. Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. - Toshkent: O'zbekiston, 1996. T. 1.
6. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. – Toshkent: Sharq, 1998.
7. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat-engilmas kuch. –T.: Ma'naviyat, 2008.
8. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. – Toshkent. O'zbekiston, 2011.
9. Karimov I.A. Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir. –T., O'zbekiston. 2015.
10. Azamat ZiyO O'zbek davlatchiligi tarixi: (Eng qadimgi davrdan Rossiya bosqiniga qadar). T., 2000.
11. Azizxo'jaev A.A. Mustaqillik: kurashlar, iztiroblar, quvonchlar.– Toshkent, 2001.
12. zizxo'jaev A.A. Chin o'zbek ishi. – Toshkent, 2003.
13. Abduraxmon Tole. Abulfayzxon tarixi. T.: Fan, 1959.
14. Abduxoliq Abdurasul o'g'li. Chin va Mochin. – T.: Fan, 2006.
15. Abu Bakr ibn Jafar Narshaxiy. Buxoro tarixi T.: Kamalak, 1995.
16. Abu Rayhon Beruniy qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlanma asarlar I jild, T.: Fan, 1968.
17. Abu Rayxon Beruniy. Hindiston. 2-jild.-T., 1965.
18. Abu Nasr Farobiy. Fozil odamlar shahri. - T., 1993.
19. Abulg'ozii. Shajarai turk. T.: Cho'lpon, 1990.
20. Avesto / Asqar Maxkam tarjimasi. – Toshkent: Sharq, 2001.
21. Askarov A. Eng qadimgi shahar. - T., 2001.
22. Askarov A. O'zbek xalqining etnogenezi va etnik tarixi. - T., 2007.
23. Askarov A. O'zbek xalqining kelib chiqish tarixi. - T., O'zbekiston. 2015.
24. Ahmad ibn Mahmud Buxoriy. Tarixi Mullozoda / So'z boshi, fors tilidan tarjima, izohlar mualliflari Sh.Vohidov, B.Aminov. – T.: Yangi asr avlodi. 2009.
25. Axmedov B.A. O'zbekiston tarixi manbalari. - T.: O'qituvchi, 2001.
26. Axmedov B.A. O'zbekistonning atoqli tarixshunos olimlari. - T., 2003.
27. Axmedov E. Uzbekiston shaharlari mustakillik yillarida. – T.: Abu Ali ibn Sino nashr., 2002.
28. Axmadjonov Rossiya imperiyasi Markaziy Osiyoda. T., 2003
29. Ismoilova J. Farg'ona vodiysida milliy ozodlik kurashlari. T., 2003.
30. Bunyodov Z.M. Anushtegin-Xorazmshohlar davlati. - T., 1998.
31. Gaspirinskiy I. Hayot va mamot masalasi. –T.: Ma'naviyat, 2006.
32. Gumilev L.N. Qadimgi turklar. -T., 2007.
33. Dadaboev H. Amir Temurning harbiy mahorati. - T.,1996.
34. Yormatov I. Iloq tarixi. - T., 2005.
35. Ermetov A. O'zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy jarayonlarda ichki ishlar organlarining ishtiroki (1917-1945 yillar). O'quv qo'llanma. - Toshkent: "Navo'z" nashriyoti, 2020.
36. Jo'raev N. O'zbekiston tarixi: (Milliy istiqlol davri). – Toshkent: Sharq, 2011.
37. Jabborov I. O'zbeklar. – Toshkent, Sharq. 2008.

38. Zamonov A.T. Buxoro xonligining harbiy boshqarvi va qo‘shin tuzilishi (Shayboniylar sulolasi davri). – T.: “Bayoz”, 2018.
39. Zamonov A., To‘xtabekov K. Buxoro xonligida siyosiy va ijtimoiy- iqtisodiy jarayonlar (Shayboniylar sulolasi davri). – T.: “Tafakkur”, 2018.
40. Zahiriddin Muhammad Bobur. Boburnoma. - T., 1964.
41. Ziyoev H.Z. Buyuk Amir Temur saltanati va uning taqdiri. – T.: Ma'naviyat.2008.
42. Ziyoev X. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. T.,1998.
43. Zohidov V. Uch daho (Farobiy, Beruniy, Ibn Sino). - T., 1987.
44. Ibn Arabshoh. «Amir Temur tarixi». - T.: Mehnat, 1992.
45. Islomov Z.M. Davlat va huquq nazariyasi. – Toshkent: Adolat, 2007.
46. Ismoil Aka. Buyuk Temur davlati.- T., 1996.
47. Levitin L. O‘zbekiston tub burilish pallasida – T.: O‘zbekiston, 2005.
48. Lyusen Keren. Amir Temur saltanati. - T., 1999.
49. Maxmud Qoshg‘ariy. Devoni lo‘g‘oti turk. 1-3 jildlar. -T.: Fan, 1960- 1963.
50. Ma'naviyat yulduzlari. - T., 2001.
51. Milliy istiqloq g‘oyasi. Mas‘ul muharrir I.Ergashev. – Toshkent: Akademiya,2005.
52. Milliy istiqloq g‘oyasi: asosiy tushunchalar va atamalar. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2002.
53. Mirzo Ulug‘bek. To‘rt ulus tarixi. - T., 1994.
54. Musaev N.U. O‘rta Osiyoda dehqonchilik madaniyati va agrar munosabatlar tarixidan (Tosh davri oxiridan - XX asr boshlariga qadar). – Toshkent: Fan, 2005.
55. Muhammadiy ibn Arab Qatag‘an. Musaxxir al-bilod. / Fors tilidan tarjima, izohlar mualliflari I. Bekjonov, D. Sangirova. – Toshkent: Yangi asr avlodi. 2009.
56. Muhammadjonov A. Temur va temuriylar saltanati. -T., 1994.
57. Nasaviy. Siyrat as-Sulton Jaloliddin Manguberdi. -T.: 1999.
58. Nizomulmulk. Siyosatnoma. - T.: Adolat, 1997.
59. Nizomiddin Shomiy. Zafarnoma. -T.: O‘zbekiston, 1996.
60. Raxmonov N. Turk xoqonligi. - T., 1993.
61. Rasulov M. Bozor iqtisodiyoti asoslari: Oliy o‘quv yurti talabalari uchun darslik. – Toshkent: O‘zbekiston, 1999.
62. Rtveladze E.V., Saidov A.X., Abdullaev Ye.V. Qadimgi O‘zbekiston sivilizatsiyasi: davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar. - T., 2001.
63. Sulaymonova F. Sharq va g‘arb. - T.: Fan, 1991.
64. Temur tuzuklari. -T.: 1991, 1996.
65. Temur va Ulug‘bek davri tarixi. -T.: 1996.
66. Shamsuddinov R. O‘zbekistonda sovetlarning quloqlashtirish siyosati va uning fojeali oqibatlari. -T., 2001.
67. Sharafiddin Ali Yazdiy. «Zafarnoma». - T.: Sharq. 1997.
68. Shoniyozov K. O‘zbek xalqining shakllanish jarayoni. - T., 2001.
69. Sagdullaev A.S. Qadimgi O‘rta Osiyo tarixi. T., 2004.
70. Tarix shohidligi va saboqlari: chorizm va sovet mustamlakachiligi davrida O‘zbekiston milliy boyliklarining o‘zlashtirilishi. Loyiha rahbari, Mas‘ul muharrir: D.A.Alimova. – T.: Sharq, 2001.
71. Murtazaeva R.H. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag‘rikenglik. –Toshkent: Universtitet, 2007.
72. O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi. 13 jildlik. T.: O‘zME, 2000- 2006.
73. O‘zbekiston tarixi. T.: Universitet, 1997.
74. O‘zbekiston tarixining eng asosiy sanalari. - T., 2006.
75. O‘zbekiston xalqining dini, madaniyati va urf-odatlar: tarix va hozirgi holat. – T: TIU, 2011.
76. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag‘rikenglik: tarixiy tajriba va hozirgi zamon. Mas‘ul muharrir R.H.Murtazaeva. – Toshkent: Mumtoz so‘z, 2010.
77. To‘raev B. Abu Rayhon Beruniy. - T.: Tafakkur. 2010.

78. Umarov Sh. Burxoniddin Marg'inoniy. - T.: Mavarounnahr. Tafakkur. 2010.
79. Shayx Muhammad Yusuf. Fikh yo'nalishlari va kitoblar. - T.: Sharq. 2011.
80. Eshov B.J. O'zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruv tarixi. – T.: Yangi asr avlodi, 2012.
81. Eshov B.J. O'zbekiston davlatchiligi tarixi. (o'quv qo'llanma). –Toshkent: Ma'rifat, 2009.
82. Yunusova X.E. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va ma'naviy jarayonlar (XX asr 80-yillari misolida). – Toshkent: Abu matbuot-konsalt, 2009.
83. Qoraqalpog'iston tarixi (1917-1994 yy.). – Nukus, 1995.
84. G'afforov Sh.S. Tarix va taqdir: Rossiya imperiyasidan Turkistonga ko'chirilganlar. -T., 2006.
85. Haydarov M. O'zbekistonda sovet davlat boshqaruv tizimi: bosqichlari va mohiyati (1925-1941 yy). O'quv qo'llanma. – T., 2019.
86. Hofiz Tanish Buxoriy. Abdullanoma. I-II jild. T.: Sharq, 1999-2000.

Axborot manbalari

1. www.ziyonet.uz.
2. www.edu.uz.
3. www.google.uz.
4. www.fvat.uz.
5. www.mirknig.ru.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00 – 12.00	208
2.	Juma	10.00 – 12.00	106

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi

Fanning to'liq nomi: O'rta Osiyoning qadimgi va o'rta asrlar urbanizatsiyasi

Fan kodi: UUUB1705	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 5	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: O'tayeva F.X.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 150	Email:	
Fan seminar va laboratoriya mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari) : O'tayeva F.X.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: davlatchilik belgilari, siyosiy hokimiyat va jamiyat tashkiloti shakllari, davlat shaklanishi to'g'risidagi nazariyalar, jamiyat taraqqiyoti bosqichlari, davlat urbanistik stilizastiyaning namoyon bo'luvchi belgilaridan biri sifatida, davlatchilik tarixiga oid yozma manbalar, Qadimgi O'rta Osiyo urbanizastiyasi va davlatchiligi qaror topishining ikki asosiy bosqichi, O'rta Osiyoning qadim davlatlari va shaharlari to'g'risida yozma manbalar, O'rta Osiyoning janubiy hududlarida qadimgi shahar madaniyatining shakllanishi va taraqqiyoti, o'rta asrlar davrida O'rta Osiyo olimlari asarlarida "shahar" tushunchasi. X-XII asrlarda shahar madaniyati ravnaqi, Amir Temurning shaharlar qurilishiga oid siyosati, so'nggi o'rta asrlar Balxi, Buxoro XVIII-XIX asrlarda, Xiva so'nggi o'rta asrlarda, Toshkent XVIII-XIX asrlarda shaharsozlik madaniyati kabi masalalar ahamiyati ochib beriladi.		

Fanning maqsadi: O'rta Osiyoda ilk shaharlarning paydo bo'lish omillari va uning rivojlanishi, O'rta Osiyo o'rta asr shaharlarini o'rganishda tadqiqotchi -orientalistlarning hissasi. bosqichlarini o'rganadi

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- "O'rta osiyoning qadimgi va o'rta asrlar urbanizastiyasi tarixi" kursining maqsad va vazifalari, tadqiqot ob'ektlari, shaharsozlik tarixini o'rganishda arxeologik, etnologik, yozma va arxiv ma'lumotlaridan ilmiy maqsadlarda foydalanishni *bilishi* kerak;
- Talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganishi, muzey ashyolari va internet ma'lumotlarini hamda arxeologik manbalarni mustaqil tadqiq qilishi, va mustahkam *ko'nikmalarga ega bo'lishi* kerak;
- Arxeologiya muzeyi, arxeologik manbalar tavsiflari, arxiv, ilmiy tadqiqot institutlari materiallaridan foydalanish *malakalariga ega bo'lish* kerak.
- Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	O'rta Osiyo shaharlarining paydo bo'lishi va rivojlanishi.	2	2	6
2	Janubiy Turkmaniston shaharlari urbanizatsiyasi	2	2	6
3	Surxondaryo vohasi shaharlar urbanizatsiyasi	2	2	6
4	Qarshqadaryo vohasi shaharlar urbanizatsiyasi	2	2	6
5	Samarqand, O'rta Zarfshon shaharlari urbanizatsiyasi	2	2	6
6	Buxoro vohasi shaharlar urbanizatsiyasi	2	2	6
7	Xorazmning o'rta asr urbanizatsiyasi	2	2	6
8	Shaharlar tarixiga oid manbalar	2	2	6
9	O'rta asrlarda Toshkent vohasi urbanizatsiyasi	2	2	6
10	Farg'ona o'rta asr shaharlar urbanizatsiyasi	2	2	6
11	O'rta Osiyo shaharlari urbanizatsiyasi (Andijon)	2	2	6
12	Sirdaryo vohasi shaharlar urbanizatsiyasi.	2	2	6
13	Samarqand qo'yi Zarafshon Tojikiston shaharlar urbanizatsiyasi	2	2	6
14	Farg'ona, Ettisuv va Janubiy Qozog'iston o'rta asr shaharlari	2	2	6
15	Umumlashtiruvchi dars	2	2	6
Jami		30	30	90

Adabiyotlar:

Abu Rayhon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. 1 jild. -T.: "Fan", 1968.

1. Aliev A. Mahmudxo'ja Behbudiy. -T.: "Yozuvchi", 1994.
2. Amir Olimxon. Buxoro xalqining hasrati tarixi. -T.: "Fan", 1991.
3. Asqarov A. Eng qadimiy shahar. -T.: "Ma'naviyat", 2001.
4. Bobobekov H.N. Qo'qon tarixi. -T.: "Fan", 1996.
5. Bobur Z.M. Boburnoma. -T.: "Fan", 1960.
6. Valixo'jaev B. Xo'ja Ahror tarixi. -T.: "Yozuvchi", 1994.
7. Vatan tuyg'usi. -T.: "O'zbekiston", 1996.
8. Ibn Arabshoh. Amir Temur tarixi. Ikki jildlik. -T.: "Mehnat", 1992.
9. Ipak yo'li afsonalari. -T.: "Fan", 1993.
10. Yo'ldoshev N. Bahovuddin Naqshband. "Buxoro", 1993.
11. Muhammadjonov A. Qadimgi Toshkent. -T.: "Fan", 1988.
12. Muhammadjonov A. Qadimgi Buxoro. -T.: "Fan", 1991.
13. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi. T.1-12. -T.: O'zME davlat ilmiy nashriyoti, 2000-2006.
14. Hasan Ato Abushiy. Turkiy qavmlar tarixi. -T.: "Cho'lpon Asosiy adabiyotlar:
15. Eshov B.J. O'rta Osiyoning qadimgi shaharlari tarixi. Darslik. Toshkent. 2018. pdf.

Qo'shimcha adabiyotlar

21.Rtveladze E.V., Saidov A.X., Abdullaev E.V. Qadimgi O'zbekiston stilizatsiyasi - davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar. T.2017. pdf

- 22.Suleymanov R.X. Drevniy Naxshab. T., 2000. Pdf
- 23.Belenistkiy A.M., Bentovich I.B., Bolshakov O.G. Srednevekoviyy gorod Sredney Azii. L., 1973. Djvu
- 24.Buryakov Yu.F. Genezis i etapi razvitiya gorodskoy kulturi Tashkentskogo oazisa. T., 1982. Pdf
- 25.Alimova D.A., Filanovich M.I. Toshkent tarixi. T.,2008. pdf
- 26.Pidaev Sh. Kadimiy Termiz. T., 2001.pdf
- 27.Pidaev Sh. Sirli kushonlar saltanati. T., 1990.pdf
- 28.Srednyaya Aziya v rannem srednevekove. M. 1999. pdf
- 29.Rtveladze E.V. Istoricheskoe proshloe Uzbekistana. T., 2005. pdf
- 30.Suleymanov R.X. Drevniy Naxshab. T., 2000. pdf
- 31.Anarbaev A. Blagoustroystvo srednevekovogo goroda Sredney Azii. T.: «Fan». 1981. pdf.
- 32.Alimova D. A., Rtveladze E. V. Ocherki po istorii gosudarstvennosti Uzbekistana. «Shark». T. 2001. pdf.
- 33.Azamat Ziyoy. O'zbek davlatchiligi tarixi. T. 2000. pdf
- 34.Filanovich M.I. Tashkent - zarojdenie i razvitie goroda i gorodskoy kulturi. T.1983.pdf
- 35.Drevnyaya i srednevekovaya kultura Surxandari. T. 2001. pdf
- 36.Drevnyaya i srednevekovaya kultura Chacha. T.1979.pdf
- 37.K istoricheskoy topografii drevnego i srednevekovogo Samarkanda. T.1981.pdf
- 38.Kojemyako P.N. Rannesrednevekovie goroda i poseleniya Chuyskoy dolini. Frunze. 1959. Pdf
- 39.Baypakov K.M. Srednevekovaya gorodskaya kultura Yujnogo Kazaxstana i Semirechya (VI - nachalo XIII v.).Alma-Ata.1986. pdf
- 40.Drevniy i srednevekoviyy gorod Vostochnogo Maverannaxra. T.1990. pdf
- 41.Kultura drevnebuxarskogo oazisa III-VI vv. T.1983. pdf
- 42.Kabanov S.K. Naxsheb na rubeje drevnosti i srednevekovaya (III – VIIIvv.), T., 1977. pdf.
- 43.Qadimgi Kesh – Shahrisabz tarixidan lavhalar. Toshkent, Sharq, 1998.
- 44.Rtveladze E.V., Buryakov Yu.F., Sulaymonov R.H. Qarshi. T.: «Ma'naviyat». 2016.
- 45.Lunina S.B. Goroda Yujnogo Sogda v VIII – XII vv. T., Fan, 1984. pdf.
- 46.Masson M.E. Stolichnie goroda v oblasti nizovev Kashkadari s drevneyshix vremen. T.: «Fan». 1973. pdf.
- 47.Sulaymonov R.H. Naxshab – unutilgan tamaddun sirlari. T.: «Ma'naviyat», 2004
- 48.Shahrisabz 2700 ming yillar merosi. Albom, T., Sharq, 2002.
- 49.Eshov B.J. Miloddan avvalgi VII-IV asrlarda So'g'diyona tarixi va madaniyati. T.f. nomzodligi dis. 1999.
- 50.Anarbaev A.A. Blagoustroystvo srednevekovogo goroda Sredney Aziiy (V- nach. XIII vv). T.,1981. pdf.
- 51.Baypakov K.Srednevekovie goroda yuga Kazaxstana. Almati, 1980. pdf.
- 52.Suxareva O.A. K istorii gorodov Buxarskogo xanstva. Tashkent, 1958. pdf.
- 53.Suxareva O.A. Pozdnefeodalniy gorod Buxara. Tashkent, 1962. pdf.
- 54.Tolstov S.P. Drevniy Xorezm. M.1948. pdf
- 55.Matyushin G.N. Arxeologicheskiy slovar. M.: Prosveteniye: AO "Uchebnaya literatura". 1996. pdf.
- 56.Alekseeva O.E., Savvonidi N.F. Ilyustrirovanniy Anglo-russkiy-russo-angliyskiy istoriko-arxeologicheskiy slovar. Sankt-Peterburg. 1993. Djvu

Elektron manbalar

1. www.history.ru
2. www.natura.com
3. www.archaeology.ru
4. www.archaeology.com

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	08.30 – 10.00	208
2.	Chorshanba	08.30 – 10.00	104

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Etnoarxeologiya		
Fan kodi: ETAB	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: O'tayeva F.X.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: qudratdilmonov@gmail.com	
Fan seminar: O'tayeva F.X.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: tanlov fan	
<i>Fanning qisqacha bayoni:</i> talabalarda Etnoarxeologiya fanining shakllanishi va taraqqiyoti, uning tarixiy fanlarni o'rganishdagi o'rni, jahonda arxeologik va etnografik munosabatlarning o'rnini ko'rsatib berishdan iboratdir. Shuningdek hozirda mavjud qabila va urug'lar marosimlari, odatlari va boshqalar haqida ma'lumot berish.		

Fanning maqsadi: talabalarda Etnoarxeologiya fanining shakllanishi va taraqqiyoti, uning tarixiy fanlarni o'rganishdagi o'rni, jahonda arxeologik va etnografik munosabatlarning o'rnini ko'rsatib berishdan iboratdir. Shuningdek hozirda mavjud qabila va urug'lar marosimlari, odatlari va boshqalar haqida ma'lumot berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- “Etnoarxeologiya” kursining maqsad va vazifalari, tadqiqot ob'ektlari, shaharsozlik tarixini o'rganishda arxeologik, etnologik, yozma va arxiv ma'lumotlaridan ilmiy maqsadlarda foydalanishni bilishi kerak;
- Talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganishi, muzey ashyolari va internet ma'lumotlarini hamda arxeologik manbalarni mustaqil tadqiq qilishi, va mustahkam ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;
- Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, “Keys-stadi” texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Kirish. Fanning maqsad va vazifalari.	2	2	4
2	Etnoarxeologiya alohida fan tarmog'i sifatida	2	2	4
3	Arxeologik va etnografik tadqiqotlarning o'zaro integratsiyasi	2	2	4
4	XX asrning mashhur arxeologik tadqiqotlari va ularning etnologik tahlili	2	2	4
5	Arxeologik, etnografik manbalarni tizimlashtirish	2	2	4
6	Etnoarxeologiya tadqiqotlarda numizmatik va epigrafik elementlar	2	2	4
7	Arxeologik tadqiqotlarda etnografik kuzatuv metodi	2	2	4
8	Topilmalarni qiyosiy tahlil qilish metodi	2	2	4
9	Dafn marosimlari etnoarxeologiyasi	2	2	4
10	Etnik urug' va guruhlar klassifikatsiyasi	2	2	4
11	Eksperimental arxeologiya	2	2	4
12	"Yangi" va "jonli" arxeologiya	2	2	4
13	Dunyo xalqlari etnoarxeologiyasi klassifikatsiyasi	2	2	4
14	Shimoliy Osiyo xalqlari etno-arxeologiyasi	2	2	4
15	Janubiy Osiyo xalqlari etno-arxeologiyasi	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. Артамонов М.И. К вопросу об этногенезе в советской археологии // Краткие сообщения Института истории материальной культуры. - 1949. - Вып. 29. - С. 3-46.
2. Арутюнов С.А. Народ и культура: развитие и взаимодействие. - М.: Наука, 1989. - С. 41-50.
3. Арутюнов С.А., Хазанов А.М.. Проблема археологических критериев этнической специфики // Советская этнография. - 1979. - № 6. - С. 79-89.
4. Бережнова М.Л., Богомолов В.Б., Кадирова Л.М., Корусенко М.А., Корусенко С.Н., Селезнев А.Г., Томилов Н.А. Три года работы Западно-Сибирской комплексной археолого-этнографической экспедиции (1993-1995 гг.): Этнографические материалы и проблемы совмещения их с археологическими источниками // Вестник Омского университета. - 1997. - № 1. - С. 62-65.
5. Binford L.R. *Nunamiut Ethnoarchaeology*. - N.Y., 1978. - 509 p.
6. Бобров В.В. Социальные реконструкции в археологии - этноархеология и этнография (проблема интеграции) // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск-Уфа, 1997. -
7. Васильевский Р.С. Хозяйственно-культурные типы в археологическом контексте (к вопросу об археолого-этнографических реконструкциях в Северо-Восточной Азии) // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Санкт-Петербург, 1998. - Ч. I. -
8. Глушков И.Г. Керамика как археологический источник. - Новосибирск: Изд-во Ин-та археологии и этнографии, 1966. - 328 с.

9. Головнев А.В. Этнографическое предпочтение в археологии: замечания к концепции В.И. Чернецова // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Новосибирск-Омск, 1996. - Ч. I. - С. 89-
10. Горелик А.Ф. (Рец.) Ethnoarchaeological Approaches to Mobile Campsites. Hunter-Carherer and Pastoralist Case Studies / Ed. Wamble C. . Boismier W. Anu Arbor, Michigan, 1991. 420 p.: 130 fig. // Российская археология. - 1995. - № 1. - С. 238-242.
11. Would R.A. Yilving Archaeology. - Cambridge, 1980. - 270 p.
12. Дьяконова В.П. Погребальный обряд тувинцев как историко-этнографический источник. - Л.: Наука, 1975. - 164 с.
13. Ethnoarchaeology: Ymplications of Ethnography for Archaeology / Kramer C. - N.Y., 1979. - 292 p.
14. Жук А.В. Источники этнографо-археологического комплекса (взгляд археолога) // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Санкт-Петербург, 1998. - Ч. I. - С. 71-75.
15. Илюшин А.М. Современное состояние метода типолого-хронологического исследования в этноархеологии Сибири // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Уфа, 1997. -
16. Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск, 1995. - Ч. I. - 98 с.; 1996. - Ч. I. - 114 с.; Ч. II. - 113 с.; Омск; Уфа, 1997. - 191 с.; Омск; Санкт-Петербург, 1998. - Ч. I. - 144 с.; Ч. II. - 139 с.
17. Yellen Y.E. Archaeological Approaches to the present: Models for heconstructing the Past. - N.Y., 1977. - 259 p.
18. Кениг А.В. Из истории становления англо-американской этноархеологии // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Уфа, 1997. - С. 64-69.
19. Кениг А.В. К проблеме содержания термина "этноархеология" // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Новосибирск; Омск, 1996. - Ч. I. - С. 10-12.
20. Кениг А.В. За создание отечественной этноархеологии // Методика комплексних исследований культур и народов Западной Сибири. - Томск, 1995. - С. 81-84.
21. Кирюшин Ю.Ф., Малолетко А.М. Этноархеология Васюганья // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Новосибирск-Омск, 1996. - Ч. II. - С. 7-13.
22. Клейн Л.С. Археология и этнография: проблема сопоставлений // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Санкт-Петербург, 1998. - Ч. I. - С. 97-120.
23. Клейн Л.С. Стратегия синтеза в исследованиях по этногенезу (интеграция наук и синтез источников в решении проблем этногенеза) // Советская этнография. - 1988. - № 4. - С. 13-23.
24. Корчагин П.А., Мельничук А.Ф. Этноархеология или археология нового времени? // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Омск; Уфа, 1997. - С. 77-79.
25. Косарев М.Ф. К вопросу о методике археолого-этнографических сопоставлений // Методологические аспекті археологических и этнографических исследований в Западной Сибири. - Томск, 1981. - С.
26. Марков Г.Е. Проблема сравнительной археологической и этнографической типологии культуры // Проблемі типологии в этнографии. - М., 1979. - С. 147-158.

27. Материалі Всероссийского семинара "Интеграция археологических и этнографических исследований" // Археологические микрорайоны Западной Сибири. - Омск, 1994. - Ч. 2. - С. 101-149.
28. Матющенко В.И. Археологический микрорайон и этнографо-археологический комплекс // Интеграция археологических и этнографических исследований. - Новосибирск; Омск, 1996. - Ч. I. - С.
29. Мельников Б.В. Из опыта археолого-этнографических исследований Омского университета в Западной Сибири (1987-1991 гг.) // Этнографо-археологические комплексы: проблемы культуры и социума.
30. Методические аспекты археологических и этнографических исследований в Западной Сибири. - Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1981.

Ахборот манбалари

25. www.history.ru
26. www.natura.com
27. www.archaeology.ru
28. www.archaeology.com

Контант соатлари*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Dushanba	8.30 – 10.00	207
2.	Payshanba	8.30 – 10.00	106

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Tarixiy o'lkashunoslik		
Fan kodi: TAYB2604	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 6-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Bolteyev B., Boltayev A.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email:	
Fan seminar: Bolteyev B., Boltayev A.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: tanlov fan	
Fanning qisqacha bayoni: talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, tarixiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.		

Fanning maqsadi: Tarixiy o'lkashunoslik fani bilim asoslarini egallashi, obyektiv xulosalar chiqara olishi mushohada qilish qobiliyatini oshirishi, fanga oid kategoriyalarni o'rganishi va tahlil qilishi, tarixiy voqea va hodisalarni eslab qolishi tahlil qilib bilishi hamda unga tegishli bo'lgan barcha qonuniyatlarni bilishi va ulardan foydalana nazarda tutiladi.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	O'lkashunoslik fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixidan.	2	2	4
2	O'lkashunoslik fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixidan.	2	2	4
3	Evropa tadqiqotchilari tomonidan o'lkamizning o'rganilishi.	2	2	4
4	Evropa tadqiqotchilari tomonidan o'lkamizning o'rganilishi.	2	2	4
5	O'zbekistonning tarixiy geografik o'rni va tabiiy iqlim sharoitlari.	2	2	4
6	O'zbekistonning tarixiy geografik o'rni va tabiiy iqlim sharoitlari.	2	2	4
7	Arxeologik va me'moriy yodgorliklarning o'lkashunoslikda tutgan o'rni.	2	2	4
8	Arxeologik va me'moriy yodgorliklarning o'lkashunoslikda	2	2	4

	tutgan o'ri.			
9	Arxeologik va me'moriy yodgorliklarning o'lkashunoslikda tutgan o'ri.	2	2	4
10	O'lkamizda Antik davri me'morchiligi va san'ati ilk o'rta asrlar davri shaharlari va me'moriy obidalari.	2	2	4
11	O'lkamizda Antik davri me'morchiligi va san'ati ilk o'rta asrlar davri shaharlari va me'moriy obidalari.	2	2	4
12	Paleontropologik va etnografik ma'lumotlarning o'lka tarixini o'rganishdagi ahamiyati.	2	2	4
13	Paleontropologik va etnografik ma'lumotlarning o'lka tarixini o'rganishdagi ahamiyati.	2	2	4
14	Evropa tadqiqodchilari tomonidan o'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi.	2	2	4
15	O'zbekistonda sayyohlik va turizmning rivojlanish tarixi	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. History of civilizations of Central Asia. UNESCO publishing. 1996
2. Tiller Kate English Local History: an introduction. London, 2002.
3. Ornament as Art: Avant-Garde Jewelry from the Helen Williams Drutt Collection. Hardcover Bargain Price, 2007
4. Ardi Kia. Central Asian Cultures, Arts, and Architecture London SEE II Lexington Books. 2015
5. Gülru Necipoğlu & Alina Payne. Histories of Ornament: From Global to Local. Hardcover. 2016
6. Очилдиев Ф.Б. Тарихий ўлкашунослик. Ўқув-қўлланма. Т.:
7. “Университет” 2008. pdf.
8. Саидбобоев З.А. Тарихий география. Дарслик. Т., 2010.
9. Эшов Б.Ж. Ўрта Осиёнинг қадимги шаҳарлари тарихи. Дарслик. Тошкент. 2008.

Internet manbalari:

1. <http://www.tourism.uz/>
2. <http://www.tour.uz/>
3. <http://www.stat.uz>
4. <http://www.tours.ru/country/uz/>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Payshanba	10.00 – 12.00	201
2.	Shanba	10.00 – 12.00	101

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: O'rta Osiyo arxeologiyasi		
Fan kodi: UOAB1312	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 12	davomiyligi: 3-4 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Umarov Baxtishod Baxridin o'g'li		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 360	Email: umarovbaxtishod95@gmail.com	
Fan seminar: Umarov Baxtishod Baxridin o'g'li		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: Majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: «O'rta Osiyo arxeologiyasi» fani o'rganishning ahamiyati, arxeologiya manbalari va ularning kishilik jamiyati tarixi va madaniyatini o'rganishdagi ahamiyati, O'rta Osiyoning paleolit, mezolit, neolit, eneolit, bronza va tosh davri xo'jaligi, moddiy madaniyati, ishlab chiqaruvchi xo'jalikning shakllanishi, paleometall davri sug'orma dehqonchilik taraqqiyoti, O'rta Osiyoning lokal madaniyatlari xususiyatlari, ilk urbanizastiyaning shakllanishi, ixtisoslashgan ishlab taraqqiyoti, g'oyaviy-diniy qarashlar, qadimgi davr etno-madaniy jarayonlari, qadimgi va o'rta asrlar davri shahar madaniyati, xo'jalik xususiyati, ishlab chiqarish, moddiy va ma'naviy madaniyat xususiyatlari kabi tushunchalar va bilimlar mohiyati va ahamiyati ochib beriladi.</p>		

Fanning maqsadi: O'rta Osiyo arxeologiyasi to'g'risida talabalarda xolisona ilmiy dunyoqarash, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- O'rta Osiyo arxeologiyasi fanining maqsad va vazifalari, moddiy va ma'naviy madaniyat, xo'jalik xususiyatlar, etno-madaniy jarayonlar, g'oyaviy qarashlar masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni *bilishi* kerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. Moddiy manbalarnin va ilmiy adabiyotlar ma'lumotlarni, mustaqil tahlil qilish va tadqiq qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi* kerak;

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari information va yo'naltiruvchi xarakterda bo'lib, talabalarga mazkur fanning mazmunini professor-o'qituvchi tomonidan yoritib berilishiga asoslanadi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi
1	O'rta Osiyoning arxeologiyasi fani haqida	2	2
2	O'rta Osiyoning tosh davri arxeologiyasi	2	2
3	O'rta Osiyoning tosh davri arxeologiyasi	2	2
4	O'rta Osiyo eneolit davri yodgorliklari	2	2
5	O'rta Osiyo eneolit davri yodgorliklari	2	2
6	O'rta Osiyo eneolit davri yodgorliklari	2	2
7	Bronza davri tavsifi	2	2
8	Bronza davri	2	2
9	Bronza davri (Baqtriya)	2	2
10	Bronza davri (Zarafshon)	2	2
11	Bronza davrida (Marg'iyona)	2	2
12	Bronza davri yodgorliklari va ularning o'rganilishi	2	2
13	O'rta Osiyoning ilk temir davri xususiyatlari	2	2
14	Janubiy Turkmaniston temir davrida	2	2
15	O'rta Osiyoda temir davri	2	2
16	O'rta Osiyoda temir davri	2	2
17	O'rta Osiyoda temir davri	2	2
18	Antik davr	2	2
19	Antik davr	2	4
20	O'rta Osiyoda antik davr	2	2
21	O'rta Osiyoda antik davr	2	2
22	O'rta Osiyo bronza, temir va antik davri yodgorliklari: muammo va yechimlar	2	2
Jami		44	46

Asosiy adabiyotlar

1. Ibragimov R.Z. Arxeologiya . "Universitet". 2019
2. Arxeologiya. Pod. red. V.L. Yanina. M., «Izd. MGU»,2006.
3. Martinov A.I. Arxeologiya. M., «Visshaya shkola»2006.
4. Kabirov J., Sagdullayev A . O'rta Osiyo arxeologiyasi. T., "O'qituvchi" 1990.
5. Egamberdiyeva N.A. Arxeologiya. T.,2011.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T.1. –Toshkent.: O'zbekiston.2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent.: O'zbekiston.2017.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent.: O'zbekiston.2017.
4. Askarov A.A., Shirinov T.Sh. Rannaya gorodskaya kultura epoxi bronzi yuga Uzbekistana. Samarkand,1993.
5. Avanesova N.A. Epoxa bronzi Sredney Azii. Ch.I. Uchebnoye posobiye. Samarkand. Izd. Sam GU. 1988.Pdf

6. Beleniskiy A.M. Bentovich I.B, Bolshakov O.G. Srednevekoviyy gorod Sredney Azii. L.1973.
7. Rindina N.,Degtyareva A. Eneolit i bronzoviy vek. Uchebnoye posobiye. M. 2002
8. Sagdullayev A.S. Qadimgi O‘zbekiston ilk yozma manbalarda. O‘quv qo‘llanma. T.: O‘qituvchi, 1996.
9. Sagdullayev A.S. Qadimgi O‘rta Osiyo tarixi. O‘quv-qo‘llanma. T., 2004.
10. www.ziyonet.uz.
11. www.nspi.uz
12. www.edu.uz.
13. www.google.uz.
14. www.gov.uz.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo’yicha savollarga quyidagi grafik asosida o’qituvchiga murajaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Dushanba	10.00 – 12.00	208
2.	Chorshanba	10.00 – 12.00	105

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta’lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

1. Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Jahon arxeologiyasi		
Fan kodi: JAAB1312	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 12	davomiyligi: 3-4 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Sharopov D.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 360	Email: garangshoh@gmail.com	
Fan seminar: Sharopov D.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: Talabalarga jahon arxeologiyaning fan sifatida shakllanishi, moddiy manbalar, yozma manbalar, arxeologik yodgorliklar, arxeologik tadqiqot usullari, arxeologik madaniyat, madaniy qatlam, arxeologik davrlar, arxeologik davrlashtirish va xronologiya, ilk paleolit, Afrika insoniyatning eng qadimgi vakillari shakllangan hudud sifatida. Insoniyatning eng qadimgi vakillari shakllanishi shart-sharoitlari, ashel davri kishilarining Osiyo va Yevropa hududi bo'ylab keng tarqalishi, Yaqin Sharq, Janubiy-Sharqiy Osiyo, Uzoq Sharq quyi paleoliti, ashel davri kishilari xo'jaligi va moddiy madaniyati, mustye davri va uning xususiyatlari, so'nggi paleolit, antropogenez jarayonining tugallanishi, Afrika, Yaqin Sharq, Yevropa, Janubiy Osiyo va Uzoq Sharqning yuqori paleolit davri asosiy manzilgohlari haqida ma'lumot berish		

Fanning maqsadi: Jahon arxeologiyasi to'g'risida talabalarda xolisona ilmiy dunyoqarash, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- O'rta Osiyo arxeologiyasi fanining maqsad va vazifalari, moddiy va ma'naviy madaniyat, xo'jalik xususiyatlar, etno-madaniy jarayonlar, g'oyaviy qarashlar masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni *bilishi* kerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. Moddiy manbalarnin va ilmiy adabiyotlar ma'lumotlarni, mustaqil tahlil qilish va tadqiq qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi* kerak;
- muzey eksponatlari, arxeologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari fondlari materiallaridan foydalanish *malakalariga ega bo'lish* kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Mezolit davri umumiy tavsifi	2	2	4
2	Mezolit davri umumiy tavsifi	2	2	4
3	Janubiy, Sharqiy va Janubiy-Sharqiy Osiyo hududlari mezolit davrida	2	2	4
4	Janubiy, Sharqiy va Janubiy-Sharqiy Osiyo hududlari neolit davrida	2	2	4
5	Yevropa mezoliti	2	4	6
6	Yevropa neoliti	2	2	4
7	Afrika mezoliti	2	2	4
8	Afrika neoliti	2	2	4
9	Yaqin va O'rta Sharq mezoliti	2	2	4
10	Yaqin va O'rta Sharq neoliti	2	2	4
11	MDH hududlaridagi mezolit davri yodgorliklari	2	2	4
12	MDH hududlaridagi neolit davri yodgorliklari	2	2	4
13	Uzoq Sharq enoliti	2	2	4
14	Yevropa eneoliti	2	2	4
15	Afrika eneoliti	2	2	4
16	MDH hududlaridagi eneolit davri yodgorliklari	2	2	4
17	Janubiy, Sharqiy va Janubiy-Sharqiy Osiyo hududlari eneolit davrida	2	2	4
18	Mezolit davri san'ati	2	2	4
19	Mezolit davri san'ati	2	2	4
20	Neolit davri san'ati	2	2	4
21	Neolit davri san'ati	2	2	4
22	Eneolit davri san'ati	2	2	4
Jami		44	46	90

Adabiyotlar

1. Miriam T. Stark. Archaeology of Asia. Blackwell Publishing Ltd. London. UK. 2006
2. Anati E. Les origins de l'art et la formation de l'esprit humain. Paris, 1989.
3. Lawrence Guy Straus., Berit Valentin Eriksen., Jon Erlandson., David R. Yesner. Humans at the End of the Ice Age: The Archaeology of the Pleistocene-Holocene Transition. 1996. New York.
4. Potts.D.T. A companion to the archaeology of the ancient Near East. West Sussex, PO19 8SQ, UK.2012.

Internet manbalari:

5. <http://www.tourism.uz/>

6. <http://www.tour.uz/>
7. <http://www.stat.uz>
8. <http://www.tours.ru/country/uz/>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00 – 12.00	207
2.	Shanba	10.00 – 12.00	102

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Arxeologiyada zamonaviy qurilmalar		
Fan kodi: AZQB2504	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 5-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: Galaktikos2191@mail.ru	
Fan seminar: Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: tanlov fan	
Fanning qisqacha bayoni: “Arxeologiyada zamonaviy qurilmalar” fani talabalarda nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, “Arxeologiyada zamonaviy qurilmalar” fanining shakllanishi va taraqqiyoti, uning tarixiy fanlarni o'rganishdagi o'rni, jahon hamda, mamlakatimiz hududida moddiy-madaniyatlarning o'zaro bog'liqligi va xususiyatlari munosabatlarining shakllanishi haqida bilim, ko'nikma va malaka shakllantirish vazifalarini bajaradi.		

Fanning maqsadi: Arxeologiyada zamonaviy qurilmalar to'g'risida talabalarda xolisona ilmiy dunyoqarash, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

1. “Arxeologiyada zamonaviy qurilmalar” kursining maqsad va vazifalari, talaba yoshlarda arxeologiyada zamonaviy axborot texnologiyalar fanining arxeologik tadqiqotlar jarayonida zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashi ahamiyati, zamonaviy axborot texnologiyalarni tahlil va tadqiq etishi, foydalanishi to'g'risida;
2. Elektron ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, “Keys-stadi” texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar	Amaliy mashg'ul	Mustaqil ta'lim
---	---------------	-----------------	-----------------	-----------------

		hajmi	ot soatlar hajmi	soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifasi	2	2	4
2	Zamonaviy qurilmalarning arxeologik tadqiqotlarda qo'llanishi	2	2	4
3	Zamonaviy qurilmalarning arxeologik tadqiqotlarda qo'llanishi	2	2	4
4	Arxeologiyada raqamli fotoapparatlardan foydalanish	2	2	4
5	Arxeologik tadqiqotlarda GPS va aerokosmofotosur'atlardan foydalanish usullari	2	2	4
6	Arxeologik tadqiqotlarda GPS va aerokosmofotosur'atlardan foydalanish usullari	2	2	4
7	Arxeologik tadqiqotlarda GPS va aerokosmofotosur'atlardan foydalanish usullari	2	2	4
8	AutoCAD MAP, ER Mapper, 3D Max dasturlarining arxeologiyada qo'llanishi	2	2	4
9	AutoCAD MAP, ER Mapper, 3D Max dasturlarining arxeologiyada qo'llanishi	2	2	4
10	AutoCAD MAP, ER Mapper, 3D Max dasturlarining arxeologiyada qo'llanishi	2	2	4
11	Internet va arxeologiya	2	2	4
12	Internet va arxeologiya	2	2	4
13	Internet va arxeologiya	2	2	4
14	Internet va arxeologiya	2	2	4
15	Arxeologiyada GIS	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. New Technologies for Archaeology. Heidelberg, Berlin, 2009.
2. Connolly J. and Lake M. Geographical information systems in archaeology. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
3. Wheatley, D. and Gillings M. Spatial technology and archaeology: a guide to the archaeological applications of GIS. London, 2002.
4. Kansa, Eric C, Kansa, Sarah Witcher, Watrall Ethan. Archaeology 2.0: New Approaches to Communication and Collaboration. 2011.
5. Gary R. Lock. Using Computers in Archaeology. Towards Virtual Pasts. New York, 2003.
6. Derevyanko A.P., Felinger A.F., Xolyushkin Yu.P. Metodi informatiki v arxeologii kamennogo veka. - Novosibirsk, 1989.
7. Martinov A.I., Sher Ya.A. Metodi arxeologicheskogo issledovaniya. Uchebnoye posobiye. M.: Visshaya shkola. 1989.
8. Martinov, A.I. Metodi arxeologicheskogo issledovaniya: Uchebnoye posobiye / A.I.Martinov, Ya.A.Sher. – 2-ye izdaniye, ispravlennoye i dopolnennoye. – M.: Visshaya shkola; 2002.
9. Vorobyeva G.A., Berdnikova N.Ye. Kartografiya dlya arxeologov. Uchebnoye posobiye. Irkutsk. 2007.

Internet manbalari:

1. http://www.archaeology.ru/sci_methods/sc_gis
2. <http://www.archeologia.ru>

3. <http://www.archeo.ru>
4. <http://arc.novgorod.ru>
5. <http://archaeology.nobi.ru>
6. <http://archo.jino-net.ru/>
7. <http://www.sati.archaeology.nsc.ru>
8. <http://www.serve.com/archaeology>
9. <http://www.archaeologie-online.de>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	8.30 – 10.00	104
2.	Shanba	8.30 – 10.00	121

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: "Arxeologik dala tadqiqot usullari va topilmalarga ishlov berish"		
Fan kodi: ADTB1308	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 8	davomiyligi: 3-4 semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240	Email: Galaktikos2191@mail.ru	
Fan seminar: Ochilov Alisher To'lis o'g'li		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: arxeologlar yodgorliklarni qazib o'rganish jarayonida turli-tuman manbalarga duch keladigan topilmalarni tadqiq etish va ularga ishlov berishning asoslariga bag'ishlangan. Bu manbalardan ilmiy foydalanish uchun arxeologlar birinchi navbatda, topilmalarni avaylab yerdan olish, uni qotirish (konservasiya) va qayta ta'mirlash (restavrasiya) hamda boshqa bir qancha ishlarni amalga oshirishi kerak. Arxeologik topilmalarni qazib olish va ularga ishlov berish usullari bilan talabalarni tanishtirish bu maxsus kursning asosiy vazifasidir.		

Fanning maqsadi: Arxeologik dala tadqiqot usullari va topilmalarga ishlov berish to'g'risida talabalarda xolisona ilmiy dunyoqarash, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

1. fanning ahamiyati va ijtimoiy fanlar sohasida tutgan o'rni to'g'risida;
2. fan va uning tarixiy-madaniy jarayonlarni o'rganishdagi ahamiyati to'g'risida;
3. antik va o'rta asrlar davri madaniyatlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari hamda moddiy madaniyati to'g'risida;
4. alohida mintaqalar xo'jaligi, moddiy madaniyati, diniy va g'oyaviy qarashlari to'g'risida *tasavvurga ega* bo'lishi;
5. daliliy xulosalarni umumlashtirish uchun aniq arxeologik ma'lumotlarni;
6. arxeologiyaga oid ma'lumotlarni turli mintaqalar o'tmish tarixi va madaniyati muammolarini o'rganishda foydalanishni;
7. arxeologiyaning aniq tarixiy-madaniy jarayonlarini tadqiq qilish tamoyillari

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Arxeologik dala tadqiqot usullari tarixidan	2	2	4
2	Arxeologik dala tadqiqot usullari tarixidan	2	2	4
3	Mustaqillik yillarida O'zbekiston Respublikasida arxeologiya fani taraqqiyoti	2	2	4
4	Mustaqillik yillarida O'zbekiston Respublikasida arxeologiya fani taraqqiyoti	2	2	4
5	Arxeologik manbalar	2	2	4
6	Arxeologik qidiruv ishlari	2	2	4
7	Arxeologik qidiruv ishlari	2	2	4
8	Arxeologik kuzatuv	2	2	4
9	Arxeologik kuzatuv	2	2	4
10	Arxeologik dala tadqiqot ishlarini tashkillashtirish	2	2	4
11	Arxeologik dala tadqiqot ishlarini tashkillashtirish	2	2	4
12	Axborot texnologiyalari vositasida arxeologik ma'lumotlar asosida tarixiy rekonstruksiya	2	2	4
13	Axborot texnologiyalari vositasida arxeologik ma'lumotlar asosida tarixiy rekonstruksiya	2	2	4
14	Axborot texnologiyalari vositasida arxeologik ma'lumotlar asosida tarixiy rekonstruksiya	2	2	4
15	O'zbekistonda arxeologik va xalqaro arxeologik tadqiqotlar o'tkazish tartibi	2	2	4
Jami		30	30	60

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Qadimiy topilmalarni tarkibi va texnologiyasi	2	2	4
2	Qadimiy topilmalarni tarkibi va texnologiyasi	2	2	4
3	Temir buyumlar va mato buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
4	Temir buyumlar va mato buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
5	Temir buyumlar va mato buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
6	Temir buyumlar va mato buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
7	Temir buyumlar va mato buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
8	Shisha buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4
9	Shisha buyumlar konservatsiyasi va restavrasiyasi	2	2	4

10	Shisha buyumlar konservatsiyasi va restavratsiyasi	2	2	4
11	Shisha buyumlar konservatsiyasi va restavratsiyasi	2	2	4
12	Sopol buyumlar va ularga ishlov berish hamda qayta tiklash	2	2	4
13	Sopol buyumlar va ularga ishlov berish hamda qayta tiklash	2	2	4
14	Sopol buyumlar va ularga ishlov berish hamda qayta tiklash	2	2	4
15	Sopol buyumlar va ularga ishlov berish hamda qayta tiklash	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. Hiroaki Furusho., Shigeo Aoki., Kazuki Sugimoto., Nodoka Inutaka., Yoichi Inoue., Chikara Inoue., Ulmasov A., Shernazarov Sh. Arxeologiya ustaxonasi 2011. T. 2011
2. Colin Renfrew, Paul Bahn. Archaeology. Theories, Methods, and Practice. Canada, 2012
3. Neustupny E. Archaeological Method. Cambridge University Press.2009
4. Connah G. Writing about Archaeology. Cambridge University Press.2010

Internet manbalari:

1. http://www.archaeology.ru/sci_methods/sc_gis
2. <http://www.archeologia.ru>
3. <http://www.archeo.ru>
4. <http://arc.novgorod.ru>
5. <http://archaeology.nobi.ru>
6. <http://archo.jino-net.ru/>
7. <http://www.sati.archaeology.nsc.ru>
8. <http://www.serve.com/archaeology>
9. <http://www.archaeologie-online.de>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	8.30 – 10.00	208
2.	Shanba	8.30 – 10.00	101

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Arxeologiya kirish		
Fan kodi: ARKB1204	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 2-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Boltayev Azam		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: boltaevazam87@gmail.com	
Fan seminar: Boltayev Azam		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: Arxeologiya (yunoncha “arxeo” – qadimgi, “logos” - fan), qadimshunoslik — qadimgi moddiy madaniyat yodgorliklariga asoslanib kishilik jamiyati o'tmishini o'rganuvchi fan. Mehnat qurollari, uy-ro'zg'or buyumlari, qurol-yarog'lar, zeb-ziynatlar, uy-joy, ustaxonalar, mudofaa va irrigasiya inshootlarining qoldiqlari, hamda o'tmishga oid turli topilmalar arxeologiyaning bosh manbai bo'lib, ularni chuqur ilmiy o'rganish asosida o'tmishdagi kishilik jamiyatlari ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish tarixining umumiy manzarasi tiklanadi. Arxeologik yodgorliklar va ularning turlari, saqlash va o'rganish bo'yicha mavjud qonun qoidalar, topilmalarni topish va ularni turlarga ajratish usullari, arxeologik manbalarni qazib olish va ularga ishlov berish usullari, fiksasiya qilish, chizish, xarakterlash va analogiya keltirish usullari, yodgorliklarning yoshini aniqlash usullari, arxeologik ekspedisiya tashkil etish qoidalari, arxeologik yodgorliklarni, moddiy madaniyat ashyolarini ta'mirlash usullari bilan talabalarni tanishtirish bu maxsus kursning asosiy vazifasidir.</p>		

Fanning maqsadi: Arxeologiya faniga kirish va uning tarixi, rivojlanish bosqichlari bilan tanishtirish va talabalarda xolisona ilmiy dunyo qarashni, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

1. fanning ahamiyati va ijtimoiy fanlar sohasida tutgan o'rni to'g'risida;
2. arxeologiya fani haqida umumiy tushuncha, fan va uning ish uslubi (yer usti arxeologiyasi, suv osti arxeologiyasi). Xronologik davrlashtirish (paleolit, mezolit, neolit, eneolit, bronza davri, ilk temir davri, antik davr, o'rta asrlar);
3. turli mintaqalar o'tmish tarixi va madaniyati muammolarini o'rganishda foydalanishni;
4. Arxeologiya muzeyi, arxeologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari materiallaridan foydalanish **malakalariga ega bo'lish** kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, “Keys-stadi” texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifasi	2	2	4
2	Arxeologiya fanining shakllanishi	4	4	4
3	O'zbekistonda arxeologiya fanining shakllanishi va taraqqiyot bosqichlari	4	4	4
4	Arxeologiyaning tarmoq fanlari	4	4	4
5	Arxeologiyada aniq va tabiiy fanlar	4	4	4
6	Arxeologiyada texnologik kashfiyotlar	4	4	4
7	Arxeologik yodgorliklar va ularning tarixini o'rganishdagi ahamiyati	4	4	4
8	O'zbekistonda arxeologik va xalqaro arxeologik tadqiqotlar o'tkazish tartibi	2	2	4
9	O'zbekistonda arxeologik yodgorliklarni saqlash va o'rganish bo'yicha mavjud qonun va qoidalar	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. New Technologies for Archaeology. Heidelberg, Berlin, 2009.
2. Connolly J. and Lake M. Geographical information systems in archaeology. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
3. Wheatley, D. and Gillings M. Spatial technology and archaeology: a guide to the archaeological applications of GIS. London, 2002.
4. Kansa, Eric C, Kansa, Sarah Witcher, Watrall Ethan. Archaeology 2.0: New Approaches to Communication and Collaboration. 2011.
5. Gary R. Lock. Using Computers in Archaeology. Towards Virtual Pasts. New York, 2003.
6. Derevyanko A.P., Felinger A.F., Xolyushkin Yu.P. Metodi informatiki v arxeologii kamennogo veka. - Novosibirsk, 1989.
7. Martinov A.I., Sher Ya.A. Metodi arxeologicheskogo issledovaniya. Uchebnoye posobiye. M.: Visshaya shkola. 1989.
8. Martinov, A.I. Metodi arxeologicheskogo issledovaniya: Uchebnoye posobiye / A.I.Martinov, Ya.A.Sher. – 2-ye izdaniye, ispravlennoye i dopolnennoye. – M.: Visshaya shkola; 2002.
9. Vorobyeva G.A., Berdnikova N.Ye. Kartografiya dlya arxeologov. Uchebnoye posobiye. Irkutsk. 2007.

Internet manbalari:

1. http://www.archaeology.ru/sci_methods/sc_gis
2. <http://www.archeologia.ru>
3. <http://www.archeo.ru>
4. <http://arc.novgorod.ru>
5. <http://archaeology.nobi.ru>
6. <http://archo.jino-net.ru/>
7. <http://www.sati.archaeology.nsc.ru>
8. <http://www.serve.com/archaeology>
9. <http://www.archaeologie-online.de>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	8.30 – 10.00	104
2.	Shanba	8.30 – 10.00	121

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari		
Fan kodi: AEGB1702	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 2	davomiyligi: 7-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Teshayev Aziz		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 60	Email: teshaevaziz95@gmail.com	
Fan seminar: Teshayev Aziz		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari fanining predmeti va vazifalari to'g'risida talabalarga umumiy tushuncha berish, Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari fanining ilmiy va amaliy nazariyalarini o'rganishda ilmiy jihatdan yondashish.</p>		

Fanning maqsadi: Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari fanining predmeti va vazifalari to'g'risida talabalarga umumiy tushuncha berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

1. fanning ahamiyati va ijtimoiy fanlar sohasida tutgan o'rni to'g'risida;
2. arxeologiya fani haqida umumiy tushuncha, fan va uning ish uslubi (yer usti arxeologiyasi, suv osti arxeologiyasi). Xronologik davrlashtirish (paleolit, mezolit, neolit, eneolit, bronza davri, ilk temir davri, antik davr, o'rta asrlar);
3. turli mintaqalar o'tmish tarixi va madaniyati muammolarini o'rganishda foydalanishni;
4. Arxeologiya muzeyi, arxeologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari materiallaridan foydalanish **malakalariga ega bo'lish** kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifalari	2	2	4
2	Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik	4	4	4

	axborot tizimlari dasturlari			
3	Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari elementlari	4	4	4
4	Xaritalar va ularning turlari haqida ma`lumot	4	4	4
5	Arc Gis va uning tarkibiy qismlari	4	4	4
6	Arc GIS dasturida qatlamlar ustida ishlash	4	4	4
7	Arc Gis dasturida arxeologik, antropologik va etnologik yodgorliklar haqida ma`lumotlar jadvalini yaratish	4	4	4
8	Arc dasturida arxeologik, antropologik va etnologik yodgorliklar xaritalarini yaratish va uni chop etish	2	2	4
	Arc Gis va Google Earth dasturlari integratsiyasi	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. Жил Маккойю Геообработка в Arc GIS. 2004 г.
2. Ронда Пфафб Боббоз и дрю Редактирование в ArcMap. 2004 г.
3. Жонатан Бэйлиб Симон Ву и др. ArcCatalog руководство ползователю 2004 г
4. Gis for Archeology. 2009 ESRI.COM
5. Conolly, J. and Lake, M.2006. Geographical Information Systems in archeology. Cambridge: Cambridge University press

Internet manbalari:

1. http://www.archaeology.ru/sci_methods/sc_gis
2. <http://www.archeologia.ru>
3. <http://www.archeo.ru>
4. <http://arc.novgorod.ru>
5. <http://archaeology.nobi.ru>
6. <http://archo.jino-net.ru/>
7. <http://www.sati.archaeology.nsc.ru>
8. <http://www.serve.com/archaeology>
9. <http://www.archaeologie-online.de>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	10.00 – 12.00	207
2.	Shanba	10.00 – 12.00	121

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: O'rta Osiyo ornamenti va tasviriy san'ati tarixi		
Fan kodi: OTSB1605	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 5	davomiyligi: 6-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Jamolova D		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 150	Email: teshaevaziz95@gmail.com	
Fan seminar: Jamolova D		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
<i>Fanning qisqacha bayoni:</i> O'rta Osiyo ornamenti va tasviriy san'ati tarixi bilan talabalarni tanishtirish, tarixga nisbatan xolisona baho berish, ularda ko'nikma va malaka shakllantirishdir.		

Fanning maqsadi: Arxeologiya, Antropologiya va Etnologiyada geografik axborot tizimlari fanining predmeti va vazifalari to'g'risida talabalarga umumiy tushuncha berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

1. fanning ahamiyati va ijtimoiy fanlar sohasida tutgan o'rni to'g'risida;
2. arxeologiya fani haqida umumiy tushuncha, fan va uning ish uslubi (yer usti arxeologiyasi, suv osti arxeologiyasi). Xronologik davrlashtirish (paleolit, mezolit, neolit, eneolit, bronza davri, ilk temir davri, antik davr, o'rta asrlar);
3. turli mintaqalar o'tmish tarixi va madaniyati muammolarini o'rganishda foydalanishni;
4. Arxeologiya muzeyi, arxeologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari materiallaridan foydalanish **malakalariga ega bo'lish** kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsad va vazifasi	2	2	4
2	Markaziy Osiyoning mezolit, neolit, eneolit va bronza davrlari ornamenti va tasviriy san'ati. Ornament turlari	4	4	6

3	Ibtidoiy diniy e'tiqodlar bilan bog'liq bo'lgan ornamentlar va tasvirlar	4	4	14
4	Sopol, yog'och, shisha va tosh buyumlarda aks etgan ornament va tasvirlar	4	4	16
5	Haykaltaroshlik va miniatyura san'ati	4	4	10
6	Markaziy Osiyoning antik davri devoriy naqsh san'ati kompozitsiyasi va tematikasi	4	4	14
7	Markaziy Osiyoning ilk o'rta asrlar davri devoriy naqsh san'ati	4	4	16
8	Markaziy Osiyoning IX-XIX asrlar me'morchilik san'ati	4	4	10
Jami		30	30	90

Adabiyotlar

1. Karamatov H. O'zbekistonda moziy e'tiqodlar tarixi. 2009.
2. Nig'monov B.V., Ermatova A.B. Naqshi nigoralar. Metodik qo'llanma. Toshkent, 2010.
3. Nozilov D.A. O'rta Osiyo dizayni tarixidan. O'quv qo'llanma. Toshkent, 1998.

Internet manbalari:

1. http://www.archaeology.ru/sci_methods/sc_gis
2. <http://www.archeologia.ru>
3. <http://www.archeo.ru>
4. <http://arc.novgorod.ru>
5. <http://archaeology.nobi.ru>
6. <http://archo.jino-net.ru/>
7. <http://www.sati.archaeology.nsc.ru>
8. <http://www.serve.com/archaeology>
9. <http://www.archaeologie-online.de>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Seshanba	10.00 – 12.00	207
2.	Shanba	10.00 – 12.00	121

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Jahon etnologiyasi		
Fan kodi: JAEB1607	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 7	davomiyligi: 6-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Jumayev N.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 210	Email: nilufarjumaeva@gmail.com	
Fan seminar: Jumayev N.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
<i>Fanning qisqacha bayoni:</i> jahon xalqlari etnologiya asoslari Etnologiya asoslari fani predmeti: Mohiyati va muammolari. Etnologiya fanining maxsus atamaları, tadqiqot uslubi va boshqa fanlar bilan aloqadorligi. XX asrda etnologiya fanining ravnaqi xaqida ma'lumot berish.		

Fanning maqsadi: jahon xalqlari etnologiya asoslari Etnologiya asoslari fani predmeti: Mohiyati va muammolari. Etnologiya fanining maxsus atamaları, tadqiqot uslubi va boshqa fanlar bilan aloqadorligi. XX asrda etnologiya fanining ravnaqi xaqida ma'lumot berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- Jahon etnologiyasi fanining maqsad va vazifalari, dunyo xalqlarining etnologik klassifikatsiyasi, moddiy va ma'naviy madaniyati, xo'jalik xususiyatlari, etnomadaniy jarayonlari, diniy qarashlari, madaniyatlarining zamonaviylashib borish jarayoni masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni bilishikerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. etnologik muzey ashyolari va internet ma'lumotlarni, arxeologik va etnologik manbalarni mustaqil tadqiq qilish, o'rganish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
- muzey eksponatlari, etnologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari fondlari materiallaridan foydalanish malakalariga ega bo'lish kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, maqsadi va vazifalari	2	4	8
2	Jahon xalqlarining klassifikatsiyasi tamoyillari	2	4	8
3	Avstraliya va Okeaniya xalqlari	2	4	8
4	Polineziya va Yangi Zelandiya xalqlari.	2	4	8
5	Melaneziya va Yangi Gveniya xalqlari	2	4	8
6	Mikroneziya xalqlari	2	4	8
7	Osiyo xalqlari	2	4	8
8	G'arbiy Osiyo xalqlari	2	4	8
9	Janubiy Osiyo xalqlari	2	4	8
10	Janubiy - Sharqiy Osiyo xalqlari	2	4	8
11	Sharqiy Osiyo xalqlari	2	4	8
12	Markaziy Osiyo xalqlari	2	4	8
13	O'rta Osiyo va Qozog'iston xalqlari	2	4	8
14	Afrika xalqlari	2	4	8
15	Amerika xalqlari	2	4	8
Jami		30	60	120

Adabiyotlar

1. Ashirov A. Etnologiya. –T., 2014.
2. Etnologiya. (Pod red. Miskovoy Ye.V, Mexedova N.A, Pimenova V.V)-M., Izd-vo «Kultura» 2005.
3. Jabborov Iso. Jahon etnologiyasi asoslari. Toshkent. “Yangi asr avlodi”, 2005.
4. Jabborov Iso. Jahon xalqlari etnografiyasi. Darslik. Toshkent.1985

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Tankidiy taxlil, kat'iy tartib-intizom va shaxsiyjavobgarlik - xar bir raxbar faoliyatining kundalik koidasi bo'lishikerak. O'zbekistan Respublikasi Vazirlar Maxkamasiniig 2016 yilyakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlaigan majlisidagi O'zbekistonRespublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: “O'zbekiston” 2017.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: “O'zbekiston” 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent: “O'zbekiston” 2017.
5. Jabborov Iso. Etnografiya asoslari. Toshkent. 1981
6. Jabborov Iso. Etnografiya va jahonning etnik qiyofasi. -T., 1982
7. Jabborov Iso. O'zbek xalqi etnografiyasi.Toshkent.1994
8. Jabborov Iso. Antik madaniyat va ma'naviyat xazinasini. –T., 1999
9. Jabborov Iso. O'zbeklar. Turmush tarzi va madaniyati. Toshkent.2003
10. Jabborov Iso. Jabborov S. Jahon dinlari tarixi. Toshkent. 2002
11. Salimov T.O'. Avstraliya va Okeaniya xalqlari (O'quv qo'llanma). –T., 2003.
12. Tokarev S.A. Osnovi etnografii. M. 1986.
13. Narodi Afriki. Pod.red.E.G. Lvovoy M. 1986.

14. Narodi Mira. Seriya. M. 1954- 1966.

Internet saytlari:

15. www.mirknig.com
16. www.turklib.com
17. www.etnology.com

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Dushanba	8.30 – 10.00	208
2.	Chorshanba	8.30 – 10.00	107

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Etnogenez va o'zbekiston xalqlari etnik tarixi		
Fan kodi: BYEB2704	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 7-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Jumayev N.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: nilufarjumaeva@gmail.com	
Fan seminar: Jumayev N.		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: xalqlarning etnogenezi va etnik tarixiga oid yangi nazariyalarni tahlil etish, tarixning harakatlantiruvchi kuchlari va omillarini talabalarga tushuntirib berish, etnik tarix bilan bog'liq asosiy taraqqiyot yo'nalishlarni tahlil qilish va tadqiq etish malakasini hosil qilish, davlat va jamiyat taraqqiyotining rivojlanish omillarini tahlil qilishda, uning tarixini yoritishda etnik tarixning rolini tushuntirish.		

Fanning maqsadi: jahon xalqlari etnologiya asoslari Etnologiya asoslari fani predmeti: Mohiyati va muammolari. Etnologiya fanining maxsus atamalari, tadqiqot uslubi va boshqa fanlar bilan aloqadorligi. XX asrda etnologiya fanining ravnaqi xaqida ma'lumot berish.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- Jahon etnologiyasi fanining maqsad va vazifalari, dunyo xalqlarining etnologik klassifikatsiyasi, moddiy va ma'naviy madaniyati, xo'jalik xususiyatlari, etnomadaniy jarayonlari, diniy qarashlari, madaniyatlarining zamonaviylashib borish jarayoni masalalari va ularning taraqqiyot bosqichlari, ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni bilishkerak;
- talaba tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish. etnologik muzey ashyolari va internet ma'lumotlarni, arxeologik va etnologik manbalarni mustaqil tadqiq qilish, o'rganish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
- muzey eksponatlari, etnologik manbalar tavsiflari, ilmiy tadqiqot institutlari fondlari materiallaridan foydalanish malakalariga ega bo'lish kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifasi	2	2	4
2	O'rta Osiyo aholisi etnik tarixining qadimgi davri	2	2	4
3	O'rta Osiyo xalqlari tarixini davrlashtirish masalasi	2	2	4
4	O'rta Osiyoning qadimgi aholisi yozma manbalarda	2	2	4
5	O'rta Osiyoning qadimgi aholisi manzilgohlari	2	2	4
6	Antik davrda O'rta Osiyodagi etnogenetik jarayonlar	2	2	4
7	Ilk o'rta asrlarda aholining etnik tarkibi	2	2	4
8	X-XI asrlardagi tarixiy jarayonlar va aholining etnik tarkibidagi o'zgarishlar	2	2	4
9	XIII-XIV asrlarda Movaraunnahr va unga tutash xududlarda etnosiyosiy jarayonlarning xususiyatlari	2	2	4
10	Dashti Qipchoq o'zbeklarining Movarounnahrda kirib kelishi	2	2	4
11	XVI-XVIII asrlardagi Movarounnahr va unga tutash mintaqalardagi etnosiyosiy jarayonlar	2	2	4
12	Rossiya imperiyasi mustamlakachiligi davrida O'rta Osiyoda iqtisodiy va etnomadaniy o'zgarishlar	2	2	4
13	Sovetlar hukmronligi davrida O'zbekiston hududiga etnosiyosiy jarayonlar	2	2	4
14	An'anaviy mashgulotlari va xo'jalik faoliyati.	2	2	4
15	O'zbeklarning moddiy madaniyati	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. Нисола Ди Сосмо, Аллен Ж. Франк, Петер Б. Голден. Тхе Самбридге Хисторй оф Иннер Асиа. Самбридге Университй Пресс. 2009.
2. Маиреад Нис Срайтх, Уллрич Коскел, Реинхард Жохлер. Эверйдай Султуре ин эуропе. Аппроачес анд Метходологиес. Энгланд. 2008
3. Елизабетх Сампбелл анд Луке эрис Ласситер. Доинг этхнографхй Тодай: Тхеориес, Метходс, эхерсисес. Бритиш Либрарй. 2015.
4. Роберт Л. Винзелер. Тхе Пеоплес оф Соутхеаст Асиа Тодай (Етхнографхй, этхнологй, анд Чанге ин а Сомплек Регион). бй АлтаМира Пресс. 2011. Принтед ин тхе Унитед Статес оф Америса.
5. Алан Барнард, Жонатхан Спенсер. Энсйслопедиа оф сосиал анд султурал антхрпологи. Лондон & Нев Ёрк. 2002.
6. Патриск Винтон Кирч & Рогер С. Грен. Хаваики, Ансестрал Полйнесиа Ан эссай ин Хисторисал Антхрпологи. Самбридге Университй Пресс 2001.
7. Улф Ханнерз. Антхрпологиъс Ворлд: Лифе ин а Твентй-Фирст-Сентурй Дисциплине. Нев Ёрк. Фирст публишед 2010 бй Плутто Пресс.

Қўшимча адабиётлар

8. Мирзиёв Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик - ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик коидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишлайган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11.
9. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Тошкент: “Ўзбекистон” 2017.

10. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга кураимиз. Тошкент: “Ўзбекистон” 2017.
11. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент: “Ўзбекистон” 2017.
12. Аҳмедов Б.А. Тарихдан сабоқлар. “Ўқитувчи”.–Т., 1994.
13. Шониёзов.К.Ш. Қарлуқлар ва қарлуқлар давлати. “Шарқ”. -Т. 1999.
14. Асқаров А. Ўзбек халқининг келиб чиқиш тарихи. –Т. 2015.
15. Асқаров А. Ўзбек халқининг этногенези ва этник тарихи. –Т. 2008.

Internet saytlari:

18. www.mirknig.com
19. www.turklib.com
20. www.etnology.com

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo’yicha savollarga quyidagi grafik asosida o’qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Dushanba	8.30 – 10.00	201
2.	Chorshanba	8.30 – 10.00	103

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta’lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: O'zbek davlatchiligi tarixi		
Fan kodi: YDTB2504	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 5-semestr
Kafedra: Buxoro tarixi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Arxeologiya		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Rajabov Oybek Iskandarovich		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: oybek.rajabov78@gmail.com	
Fan seminar: Rajabov Oybek Iskandarovich		
Prerekvizitlar: Arxeologlar uchun maxsus, xalq ta'limida bilim berish uchun	Tanlov turi: tanlov fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: O'zbekiston tarixining qiziqarli va murakkab jarayonlarida davlatchilik tariqqiyotining o'rni va ahamiyati beqiyos bo'lganligi, uning taraqqiyotida mavjud bo'lgan ko'plab bosqichlar, tamoyillar, yo'nalishlar, qonuniyatlarning o'ziga xos ekanligi to'g'risida talabalarga chuqur bilimlar berish o'quv fanining asosiy maqsadidir.</p>		

Fanning maqsadi: O'zbekiston tarixining qiziqarli va murakkab jarayonlarida davlatchilik tariqqiyotining o'rni va ahamiyati beqiyos bo'lganligi, uning taraqqiyotida mavjud bo'lgan ko'plab bosqichlar, tamoyillar, yo'nalishlar, qonuniyatlarning o'ziga xos ekanligi to'g'risida talabalarga chuqur bilimlar berish o'quv fanining asosiy maqsadidir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

O'zbek davlatchiligining tarixiy ildizlari uzoq o'tmishga borib taqalishi, uning ko'p asrlik rivojlanishida ro'y bergan voqealar va jarayonlar to'g'risida talabalar chuqur bilimlarga ega bo'lishlari kerak. Talabalar davlatchilik taraqqiyotining o'ziga xos hususiyatlarini to'g'ri tushinishlari va anglab etishlari lozim. O'quv fani bo'yicha egallagan bilimlarni ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik faoliyatida qo'llash, davlatchilik tarixining dolzarb masalari bo'yicha tadqiqot ishlarini olib borish ko'nikmalarga ega bo'lishlarni kerak.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti qo'riqxonalarda sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Fanning predmeti, tadqiqot doirasi, maqsadi va vazifasi	2	2	4
2	O'rta asrlarda davlatchilik	6	6	4

3	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	4	4	4
4	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	2	2	4
5	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	2	2	4
6	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	2	2	4
7	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	2	2	4
8	Turkistonda Rossiya imperiyasi mutamlaka boshqaruv tuzumining qaror topishi	4	4	4
9	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	4	4	4
10	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2	2	4
Jami		30	30	60

Adabiyotlar

1. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi. T.: SHarq. 2000.
2. Sagdullaev va boshqalar. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat taraqqiyoti. T., 2000.
3. Sagdullaev A.S., Mavlonov O'. O'zbekistonda davlat boshqaruvi tarixi. -T., 2006.
4. Rtveladze E.V. Istoriya gosudarstvennosti Uzbekistana. – T.: Uzbekistan. 2009.
5. Eshov B.J. O'zbekiston davlatchiligi tarixi (o'quv qo'llanma).– T.: Ma'rifat, 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T.: "O'zbekiston", 2017. B.592.
2. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz . T.: "O'zbekiston", 2017.
3. Mirziyoev SH.M. Qonun usuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. T.: "O'zbekiston", 2017.
4. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. T.: "O'zbekiston", 2017.
5. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. – T.: SHarq, 1998.
6. Karimov I.A. YUksak ma'naviyat-engilmas kuch. - T.: Ma'naviyat, 2008.
7. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. -T.: O'zbekiston. 2011.
8. Karimov I.A. Tarixiy xotira va inson omili – buyuk kelajagimiz garovidir. – Toshkent, 2012.
9. Karimov I.A. Ona yurtim baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish eng oliy saodatdir. - T.: O'zbekiston, 2015.
10. Abdurazzoq Samarqandiy. Matla us-sa'dayn va majmua ul bahrayn. T.: Fan, 2008.
11. Abduraxmon To'le. Abulfayzxon tarixi. - T.: Fan, 1959.
12. Abduxoliq Abdurasul o'g'li. CHin va Mochin. – T.: Fan, 2006.
13. Abu Ali Ibn Sino. Donish-name. Kniga znaniy. - Dushanbe, 1957.
14. Abu Bakr ibn Jafar Narshaxiy. Buxoro tarixi. - T.: Kamalak, 1995.
15. Abu Djafar Muxammad at-Tabariy. Istoriya at-Tabariy T.: Fan, 1987.
16. Abu Nasr Farobiy. Fozil odamlar shahri. - T., 1993.
17. Abu Rayhon Beruniy qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlanma asarlar I jild.-T, 1968.
18. Abulg'ozii. SHajarai turk. - T.: CHO'lpon, 1990.
19. Avesto. /Asqar Maxkam tarjimasii. – T.: SHarq, 2001. – 383 b.
20. Ali Kushchi. Astronomicheskiy traktat. Samarkand. 1970.
21. Askarov A. Eng qadimgi shahar. - T., 2001.
22. Axmedov B.A. O'zbekistonning atoqli tarixshunos olimlari. - T., 2003.
23. Axmedov B.A. O'zbek ulusi. - T.: Meros, 1991.
24. Bunyodov Z.M. Anushtegin-Xorazmshohlar davlati. -T., 1998.

25. Bo‘riev O. Xorazmshohlar-Temuriylar. - T., 1999.
26. Gaspirinskiy I. Hayot va mamot masalasi. –Toshkent, Ma’naviyat. 2006.
27. Gerodot. Istoriya. V devyati knigax / Per. s grecheskogo i komment. G.A. Stratanovskogo. – M.: OLMA-PRESS Invest, 2004. – 639 s.
28. Jabborov I. Buyuk Xorazmshohlar davlati.- T., 1999.
29. Jabborov I. O‘zbeklar. – T.: SHarq. 2008.
30. Zahiriddin Muhammad Bobur. Boburnoma. T., 1964.
31. Ziyoev H.Z. Buyuk Amir Temur saltanati va uning taqdiri. – T.: Ma’naviyat. 2008.
32. Ibn al-Asir. Al-Komil fi-t-a’rix. – T.: O‘zbekiston. 2006.
33. Ibn Arabshoh. «Amir Temur tarixi». -T.: Mehnat 1992.
34. Imom al-Buxoriy hayoti. - T., 1998.
35. Istoriya Uzbekistana. – T.: Fan, 2012.
36. Kvint Kursiy Ruf. Istoriya Aleksandra Makedonskogo. - M., 1963.
37. Maxmud Qoshg‘ariy. Devoni lo‘g‘oti turk. 1-3 jildlar. -T.: Fan 1960-1963.
38. Marg‘inoy. Al-Hidoya. - T., 2001.
39. Mirzo Ulug‘bek. To‘rt ulus tarixi. - T., 1994.
40. Murad Adji. Evropa, Tyurki, Velikaya step. – M.: AST, 2004. – 480 s.
41. Muhammadjonov A. Temur va temuriylar saltanati. -T.: 1994.
42. Muhammadiyor ibn Arab Qatag‘an. Musaxxir al-bilod. / Fors tilidan tarjima, izohlar mualliflari I. Bekjonov, D. Sangirova. – Toshkent, YAngi asr avlodi. 2009.
43. Paradaev A. Davlat va davlatchilik g‘oyasi. – T.: Fan, 2007.
44. Rtveladze E.V. Sivilizatsii, gosudarstva, kultura Sentralnoy Azii. - T., 2005.
45. Rtveladze E.V., Saidov A.X., Abdullaev E.V. Qadimgi O‘zbekiston sivilizatsiyasi: davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar. - T., 2001.
46. Sagdullaev A.S. Poxod Aleksandra Makedonskogo v Sogdianu. –T., 2007.

Elektron resurslar:

1. www.ziyonet.uz.
2. www.edu.uz.
3. www.google.uz.
4. www.fvat.uz.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

No	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	8.30 – 10.00	203
2.	Juma	8.30 – 10.00	107

Baholash:

	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim toppish	Test (5 ball) Mustaqil ta’lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Buxoro davlat universiteti

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

200117, Buxoro, M.Iqbol ko`chasi 11-uy

<http://www.buxdu.uz/>

https://t.me/buxdu_uz

<https://fb.com/buxdu>

<http://instagram.com/buxdu1>

1930

**BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI**